

LINGUA GALEGA E LITERATURA

ESO

Instrumentos de avaliación

[Criterios xerais de cualificación](#)

[Criterios específicos de cualificación](#)

Contidos mínimos esixíbeis

[1º ESO](#)

[2º ESO](#)

[3º ESO](#)

[4º ESO](#)

Obxectivos, competencias, contidos e criterios de avaliación

[1º ESO](#)

[2º ESO](#)

[3º ESO](#)

[4º ESO](#)

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os principais son os seguintes:

1. Observación sistemática do traballo na aula (diario de clase, escalas de observación...).
2. Análise da produción textual (oral e escrita) do alumnado
3. Valoración de tarefas sobre textos (comentarios e resumos, caderno do alumno, lecturas...) e en proxecto de comunicación.
4. Análise das interaccións do alumnado (actitudes, implicación en debates, achegas ao traballo colectivo en grupos...).
5. Resultado dos exercicios de control de coñecemento, das probas obxectivas.
6. Respostas a cuestionarios (detección de ideas e de coñecementos previos; autoavaliación; control das aprendizaxes adquiridas...).

CRITERIOS XERAIS DE CUALIFICACIÓN

O Departamento mantén no esencial os valores dos distintos tipos de contidos, diferenciando a ESO do Bacharelato, tal como se especifica nos apartados correspondentes dos distintos bloques (ESO e BAC) desta programación. Neles tamén se recolle a valoración do absentismo. Para o alumnado que perda o dereito á avaliación continua ao acumular máis de doce faltas (quinze en 1º ESO) sen xustificar, realizarase unha proba única final na que terá que dar conta dos contidos

mínimos da materia e que só se superará demostrando un dominio suficiente destes.

O peso dos distintos instrumentos de avaliación é o seguinte:

a) Notas de exames. Suporán entre o 50% e o 70% do total da nota, na ESO, e o 70% ou o 80% no BAC, dependendo do tipo de contidos que se inclúan neles. Establécese un *mínimo para poder facer media* entre as probas que sería un terzo da nota total.

b) Notas por libros de lectura. Será preciso realizar unha lectura mínima por trimestre, que será avaliada a través dun traballo ou unha proba e suporá un 10% da nota da avaliación. O incumprimento ou a realización moi deficiente duplicará ese valor no trimestre seguinte. As lecturas voluntarias (de libros recomendados) poden incrementar a nota ata un punto no BAC e sen teito na ESO.

c) Nota por traballos. A suma dos resultados das actividades e/ou a realización dun traballo de trimestre, elementos fundamentais na avaliación dos procedementos fóra das probas obxectivas, encherán o 10-20% da nota media. Tamén se terá en conta neste apartado a calidade do caderno e a resposta ás propostas de creación. A data de presentación de traballos ou cadernos será inaprazábel e a demora restará boa parte da puntuación ou toda, segundo a gravidade.

d) Notas diarias ou semanais de actitude. A constancia e o esforzo, o respecto aos compañeiros, o/a profesor/a e a materia, a participación e o interese ou a práctica habitual, despexuízada e en progresión do uso oral do galego contarán ata un 20% da nota na ESO e un 10% no Bacharelato.

CRITERIOS ESPECÍFICOS DE CUALIFICACIÓN

Na ESO o valor dos diferentes contidos é o que segue:

a) Conceptuais: 30%-35% (avaliábeis sobre todo a través de cuestións -nunca maioritarias- nas probas)

b) Procedementais: 50% (traballo, aplicación práctica...)

c) Actitudinais: 20%-10% (esforzo e constancia, respecto, participación e interese...). O absentismo e a impuntualidade -tres retrasos contan como unha falta inxustificable- inciden negativamente na superación destes contidos; deste xeito: 4 faltas sen xustificar rebaixan 0'5 puntos, 8 faltas rebaixan 0'75, 10 un punto e 12 faltas sen xustificar supoñen a perda da avaliación continua e a necesidade de realizar un exame final dos contidos mínimos.

d) 10% Lectura do trimestre.

Dentro deses parámetros, para o cálculo da nota terase en conta:

- O traballo na aula e a adecuación ás actitudes referenciadas.

- Os resultados das probas obxectivas: dous ou máis exames por avaliación. Para facer media será imprescindible obter como mínimo un terzo da cualificación total do exame.
- A presentación de traballos (obrigatorios ou voluntarios) centrados nos contidos desenvolvidos na aula e que posibiliten o achegamento ás estratexias da investigación lingüística e literaria, sempre co asesoramento do profesorado, que tamén fornecerá bibliografía axeitada. Estes traballos poden consistir na resolución de actividades de tipo heurístico que inclúe o propio libro de texto. Suporán sobre un 10% da nota.
- Probas de lectura dos libros escollidos en cada trimestre. Rondarán tamén o 10% da media.

Considerarase abandono:

- non traer o material necesario para realizar as tarefas
- non realizar as tarefas
- entregar os exames en branco ou cunha nota inferior ao terzo da cualificación total do exame.
- non presentarse ás probas

Lecturas

Será obrigatorio ler un libro por trimestre, do que se realizará unha proba escrita ou oral que permita avaliar a realización e a calidade da lectura. Son os seguintes:

1º ESO:

1ª av. *Tonecho de Rebordechao*, Breogán Riveiro, ed. Galaxia

2ª av. *Unha bruxa ben rara*, Carlos Mosteiro, ed. SM, col. Barco de Vapor

3ª av. *Os Megatoxos e a espada esmeralda*, Anxo Fariña ed. A Nosa Terra

2º ESO:

1ª av. *O Segredo da Pedra Figueira*, María Xosé Queizán, ed. Xerais

2ª av. *Corazón de chocolate*, Jaureguizar, ed. Xerais.

3ª av. *Cartas de inverno*, Agustín Fernández Paz, ed. Xerais.

3º ESO:

1ª av. *A banda sen futuro (Marilar Aleixandre)* ed. Xerais

2ª av. *Made in Galicia* (Sechu Sende) ed. Galaxia

3ª av. *A cova das vacas mortas* (Jaureguizar) ed. Xerais

4º ESO:

1ª av: *Os vellos non deben de namorarse + Un ollo de vidro. Memorias dun esquelete. / Os dous de sempre* (Castelao, Galaxia) / *Cartas de amor*, de Fran Alonso ed. Xerais.

2ª av: *A compañía clandestina de contrapublicidade* (Aleixandre, Xerais) / *Memorias dun neno labrego* (Neira Vilas, Galaxia) / *Noite de voraces sombras* (Agustín Fernández Paz, Xerais).

3ª av: *Poetízate* (Fran Alonso, Xerais) / *Dos arquivos do trasno* (R. Dieste, Galaxia) / *Irmán do vento* (Manuel Lourenzo González, ed. Xerais)

Á parte, o alumnado poderá ler voluntariamente outros libros recomendados que serán avaliados mediante proba oral (ou escrita, en casos excepcionais) e redundarán na nota media.

CONTIDOS MÍNIMOS ESIXÍBEIS

1º ESO

* Elaboración, tanto na oralidade como na escrita, de todo tipo de producións (descricións, narracións...) atendendo ás súas diferentes estruturas formais.

* Recoñecemento das características dos xéneros literarios (narrativa, lírica e dramática) e das peculiaridades da lingua literaria.

* Produción de textos escritos de diferente tipoloxía, prestando atención á situación comunicativa e aos criterios de corrección ortográfica, acentual e puntual esixíbeis neste nivel.

* Recoñecemento das clases de palabras semántica e formalmente.

* Identificación das ideas clave e xerarquización da información máis relevante dun texto.

* Coñecemento do alfabeto e diferenciación de sons, letras e dígrafos.

* Coñecemento da evolución da lingua galega, como lingua propia de Galicia; e do plurilingüismo como un reflexo da diversidade cultural.

2º ESO

1- Emprego da lingua galega (oral e escrita) con adecuación á situación comunicativa e aplicación das regras de ortografía, acentuación e puntuación.

2- Reflexión sobre os mecanismos da lingua e os seus elementos formais (procedementos de cohesión, regras de coherencia, etc.), integrándoos para comprender e producir axeitadamente textos.

3- Elaboración, na oralidade e na escrita, de producións textuais (instrutivas, expositivas, persoais...) atendendo ás súas diferentes estruturas formais.

4- Análise e comprensión de textos propios dos medios de comunicación (noticia, crónica,

reportaxe), mostrando unha actitude reflexiva e crítica ante súas mensaxes, valorando as producións orais emitidas cunha fonética galega correcta.

5- Identificación, análise e uso correcto das distintas clases de palabras (artigo, substantivo, adxectivo, determinantes, pronome persoal (atención especial á colocación), verbo, adverbio, preposición, conxunción.

6- Recoñecemento e análise das características específicas das distintas clases de palabras nos planos: morfolóxico, sintáctico e léxico.

7- Diferenciación entre frase, enunciado e oración.

8- Identificación dos distintos tipos de oración segundo a actitude do falante e segundo a natureza do predicado.

9- Recoñecemento e análise das seguintes funcións primarias: suxeito, predicado, complemento directo, complemento indirecto, complemento circunstancial, atributo e complemento axente.

10- Interese por ampliar o caudal léxico propio e empregar as palabras con corrección.

11- Identificación das relacións semánticas entre as palabras (homonimia, polisemia, termos contrarios, parónimos...)

12- Comprensión da realidade sociolingüística de Galicia, con asimilación dos conceptos: lingua minorizada e dominante, de bilingüismo e diglosía e identificación das interferencias lingüísticas; xunto coa valoración da lingua como expresión dunha identidade colectiva e do seu uso normalizado.

13- Distinción e identificación dos distintos niveis de lingua e rexistros (estándar, coloquial, culto e científico-técnico) así como as variedades xeográficas da fala.

14- Recoñecemento dos principais recursos estilísticos para a realización de comentarios de textos, nos que aplicar o establecemento de relacións co contexto, especialmente histórico e persoal do autor ou autora.

15- Recoñecemento dos xéneros literarios e as súas características principais, valorando o proceso de creación.

16- Demostrar que se leron os libros de lectura obrigatoria marcados para o curso.

3º ESO

- Análise e comprensión de textos propios dos medios de comunicación audiovisual (entrevista, noticia, crónica, reportaxe), e actitude reflexiva e crítica ante súas mensaxes, valorando as producións orais emitidas cunha fonética galega correcta.

- Interese por producir enunciados correctos, tanto orais como escritos.

- Composición de textos de todo tipo, en soporte papel e dixital.

- Uso das TIC para elaborar textos escritos aproveitando as posibilidades dos procesadores de textos, correctores ortográficos, etc.

- Producción e revisión de textos tendo en conta os mecanismos de cohesión textual, de formación de palabras, o uso dun léxico amplo, con incorporación de fraseoloxía, de perífrases verbais, e unha puntuación adecuada.

- Coñecemento xeral da formación da lingua galega nas distintas etapas e comprensión da situación sociolingüística galega, concienciándose do enriquecemento persoal e colectivo do uso

normalizado da lingua galega.

- Lecturas que estimulen o hábito e pracer lector : audicións de textos poéticos recitados ou cantados; audición de lendas populares; lectura dramatizada de obras teatrais galegas anteriores ao século XX.

- Creación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.

4º ESO

- Comprensión de textos orais e escritos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo (debates, faladoiros, editoriais radiofónicos...).

- Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual, atendendo aos compoñentes verbais e non verbais da comunicación publicitaria.

- Coa axuda dos medios audiovisuais e das TIC, presentacións orais ben organizadas sobre temas de actualidade tomados dos medios de comunicación audiovisual que admitan distintos puntos de vista, diferenciando información, opinión e persuasión e inserindo a propia visión de maneira argumentada e respectuosa.

- Detección do tema e dos subtemas dun texto argumentativo, análise dos argumentos e elaboración de esquemas que reflectan que se captou a súa mensaxe principal e a súa estrutura.

- Composición de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais, como intervencións en foros e blogs, curricula vitae, reclamacións e solicitudes, etc., así como textos propios dos medios de comunicación en soporte papel ou dixital, como cartas ao director, editoriais, artigos de opinión, columnas, etc.

- Composición, en soporte papel e dixital, de textos, sobre todo expositivos e argumentativos, propios do ámbito académico e elaborados a partir de información obtida en distintas fontes. Redacción de proxectos e de informes sobre tarefas e sobre aprendizaxes.

- Planificación, revisión e boa presentación dos textos escritos, con respecto polas normas gramaticais e ortográficas e mais con adecuación á temática, fins, destinatarios, soporte... de cada escrito.

- Recoñecemento das principais regras de combinación impostas polos verbos en función dos seus argumentos e revisión das conseguíntes estruturas sintácticas e os tipos de oración

segundo a natureza do predicado, aplicándoas na construción e revisión de textos; emprego dunha terminoloxía sintáctica apropiada.

- Identificación e revisión da estrutura do texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en diferentes textos argumentativos, alleos e propios.

- Coñecemento xeral da situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español, con manexo e interpretación de gráficos, táboas, textos e información dos medios e tecnoloxías da comunicación, valorando positivamente o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.

- Coñecemento xeral das distintas etapas da historia social da lingua galega desde comezos do século XX, con manexo e interpretación de textos e información dos medios e tecnoloxías da comunicación. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.

- Comprensión da situación sociolingüística de Galicia a través da revisión da presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos e dos factores de normalización, desenvolvendo proxectos de traballo, con emprego dos medios e tecnoloxías da información, que permitan afrontar e superar prexuizos lingüísticos.

- Lectura expresiva e comprensiva de textos literarios das distintas etapas da literatura galega desde o 1900, entendendo e apreciando os recursos empregados, sobre todo os que manifestan as innovacións dos principais movementos, grupos ou autoras e autores.

- Desenvolvemento de tarefas colectivas sobre as lecturas e o seu contexto entendendo o influxo determinante das circunstancias históricas e da situación sociolingüística na evolución do sistema literario galego.

OBXECTIVOS, COMPETENCIAS, CONTIDOS E CRITERIOS DE AVALIACIÓN

1º ESO

UNIDADE 1

OBXECTIVOS

1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e realizar o comentario correspondente seguindo uns criterios establecidos.
2. Coñecer os elementos que interveñen no acto comunicativo.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa hixiene.
4. Coñecer a diferenza entre texto e oración e recoñecer as distintas clases de palabras.

5. Coñecer o alfabeto e diferenciar sons, letras e dígrafos.
6. Recoñecer as peculiaridades da lingua literaria en relación cos outros niveis da lingua.
7. Comprender o interese que un bo comezo suscita na lectura dunha obra literaria.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le con fluidez e coa atención adecuada un texto narrativo.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Recoñece un acto comunicativo.
- 2.2. Identifica os elementos que interveñen nun acto comunicativo.
- 3.1. Utiliza noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Comprende o concepto de «campo semántico» e aplícao en actividades dadas.
- 4.1. Nun texto dado, diferencia parágrafos e identifica as oracións.
- 4.2. Clasifica palabras segundo as categorías gramaticais e di se son variables ou invariables.
- 5.1. Escribe o abecedario e os nomes das letras.
- 5.2. Asocia fonemas e letras ou dígrafos.
- 6.1. Diferencia textos literarios e textos non literarios.
- 6.2. Nun texto literario dado, recoñece as peculiaridades que o identifican como tal.
- 7.1. Escribe comezos insólitos de relatos a partir de modelos.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
 - Ler de maneira comprensiva fragmentos non literarios propostos.
 - Definir conceptos traballados coas súas palabras, seguindo as normas lexicográficas de definición.
 - Elaborar traballos escritos seguindo uns pasos dados.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Planificar tarefas e traballos da vida cotiá.
 - Deducir conclusións a partir de textos dados ou de hipóteses de partida.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Utilizar eficazmente as novas tecnoloxías para pescudar sobre un tema dado e obter información.
- Competencia social e cidadá
 - Interiorizar actitudes cívicas e practicar o diálogo como único medio para resolver problemas ou diferenzas de opinións.
- Competencia para aprender a aprender
 - Elaborar resumos.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través de exercicios de autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- O acto comunicativo: elementos que interveñen
 - Exemplificación de actos comunicativos non verbais.
 - Identificación de diversos actos comunicativos.
 - Análise dos elementos que interveñen en distintos actos comunicativos.
 - Valoración e respecto polas normas que rexen o intercambio comunicativo.
 - Valoración das relacións interpersoais na unidade familiar.
- Lectura e comentario
 - Lectura dun texto coa pronunciación axeitada.
 - Realización dun comentario guiado do texto proposto.
 - Anotación de vocabulario novo.
 - Valoración da lectura como fonte de enriquecemento persoal.
- Vocabulario relacionado coa hixiene
 - Buscas no dicionario.
 - Aplicación do vocabulario estudado noutros contextos.
 - Identificación e corrección de castelanismos.
 - Xogos lingüísticos.
 - Interese polo enriquecemento do vocabulario.
- Campo semántico
 - Agrupación de palabras por campos semánticos.
- O texto e a oración
 - Identificación de parágrafos e oracións nun texto dado.
 - Recomposición de textos desordenados.
- As palabras: clasificación en variables e invariables
 - Clasificación de palabras.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- Fonemas e letras. O abecedario
 - Ordenación alfabética de palabras dadas.
 - Aplicación de determinadas grafías para completar textos.
 - Ditado.
- Peculiaridades da lingua literaria
 - Discriminación de textos literarios e non literarios.
 - Análise dun texto literario.
 - Sensibilidade estética ante as producións literarias propias e alleas, valorando os seus elementos creativos e innovadores.
- Comezos insólitos.
 - Análise do comezo de diferentes relatos.
 - Redacción de comezos insólitos.
 - Coidado na planificación e execución dos propios textos, revisión e autocorrección.

UNIDADE 2

OBXECTIVOS

1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e realizar o comentario correspondente seguindo uns criterios establecidos.
2. Identificar a intención comunicativa dun texto e ser capaz de clasificalo segundo ese criterio.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado co corpo e recoñecer sinónimos.
4. Recoñecer semántica e formalmente os substantivos, identificar as súas clases e coñecer as normas de formación do plural.
5. Recoñecer ditongos e hiatos e clasificar palabras segundo o número de sílabas e segundo a posición da sílaba tónica.
6. Distinguir entre prosa e verso e recoñecer os tres xéneros literarios (narrativa, poesía e teatro).
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le con fluidez e coa atención adecuada un texto narrativo.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Recoñece as distintas clases de textos segundo a intención comunicativa coa que foron escritos (narrativo, instrutivo, argumentativo, descritivo, conversacional, preditivo e explicativo).
- 3.1. Utiliza en diversos contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Recoñece e busca sinónimos de palabras dadas.
- 4.1. Identifica os substantivos comúns e propios, concretos e abstractos, individuais e colectivos.
- 4.2. Forma o plural de substantivos dados.
- 5.1. Divide unha palabra en sílabas, identifica a sílaba tónica e recoñece ditongos e hiatos.
- 5.2. Clasifica as palabras en agudas, graves e esdrúxulas.
- 6.1. Clasifica textos literarios segundo o xénero ao que pertencen e comenta os trazos que os identifican.
- 7.1. Redacta un texto creativo a partir de dúas palabras dadas que non manteñen ningunha relación.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos.
 - Levar as propias ideas e as conclusións do grupo sobre un tema á lingua escrita.
- Competencia social e cidadá
 - Resolver conflitos de maneira pacífica e razoada.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Extraer conclusións a partir duns datos previos.
 - Elaborar fichas de lectura de maneira autónoma e autocrítica.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información.
 - Buscar información en soportes tradicionais (enciclopedias e dicionarios).

- Competencia para aprender a aprender
 - Formular e resumir datos mediante fichas.
 - Elaborar cadros que recollan a información dada.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- A intención comunicativa. Tipos de textos
 - Análise da intención comunicativa dun texto literario.
 - Relación de distintos tipos de textos coa súa intención comunicativa.
 - Actitude de respecto ante as normas de comportamento.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario de texto.
 - Anotación de vocabulario novo.
 - Valoración das normas de comportamento en espectáculos ou actos públicos.
- Vocabulario relacionado co corpo humano
 - Buscas no dicionario.
 - Aplicación de verbos relacionados co corpo humano.
 - Interese por expresarse correctamente en lingua galega.
- Sinónimos
 - Aplicación de sinónimos.
 - Autoesixencia na elección dun léxico preciso e axeitado.
- O substantivo e as súas clases
 - Recoñecemento de substantivos nun texto.
 - Clasificación de substantivos.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- O número. Formación do plural
 - Conversión a plural de substantivos e oracións en singular.
 - Conversión a plural de palabras compostas.
 - Interese por coñecer as normas que rexen o funcionamento interno da lingua.
- Ditongos e hiatos
 - Separación das sílabas dunha palabra.
 - Identificación de ditongos e hiatos.
- Clasificación de palabras segundo as sílabas e segundo a sílaba tónica
 - Clasificación de palabras segundo o número de sílabas.
 - Clasificación de palabras segundo a sílaba tónica.
- Os xéneros literarios
 - Lectura e análise de textos pertencentes a distintos xéneros literarios.
 - Valoración do feito literario como produto lingüístico, estético e sociocultural.
- Creación de textos a partir de dúas palabras

- Invención de títulos.
- Creación de textos propios.
- Autoexigencia na redacción de textos creativos persoais.
- Respecto polas producións literarias alleas.

UNIDADE 3

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez e coa entoación e pausas adecuadas.
2. Coñecer a función e o estilo característico dun diario persoal.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa saúde e recoñecer a produtividade da sufixación para a formación de palabras.
4. Identificar o xénero dos substantivos e formar o feminino a partir de nomes en masculino.
5. Coñecer e aplicar as regras básicas de acentuación.
6. Recoñecer as características que determinan un texto como conto popular.
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un fragmento de diario coa fluidez e a comprensión adecuadas.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Recoñece a función dun diario e sabe cales son as súas características peculiares.
- 3.1. Utiliza en diversos contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Diferencia os lexemas e os morfemas dunha palabra e analiza os sufixos de palabras derivadas dadas.
- 4.1. Indica o xénero dalgúns substantivos.
- 4.2. Coñece as regras de formación do feminino dos substantivos.
- 5.1. Aplica as regras básicas de acentuación.
- 5.2. Acentúa correctamente palabras con *i* ou *u* en hiato e con ditongo, maiúsculas, nomes propios e palabras estranxeiras.
- 6.1. Analiza un conto popular e comenta as súas características.
- 7.1. Crea textos persoais a partir de obxectos de uso cotián.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
 - Explicar coas propias palabras o significado de diversos termos.
 - Ler de maneira comprensiva fragmentos de textos non literarios.
 - Entender as causas das regras da lingua.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Planificar e organizar tarefas diarias.
 - «Ler entre liñas», analizar e extraer conclusións a partir dun texto ou dunha hipótese dada.

- Competencia para aprender a aprender
 - Interpretar cadros e esquemas.
 - Localizar a idea central dun texto e identificar o tema.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos persoais: o diario
 - Análise das peculiaridades textuais dun diario.
 - Redacción dun diario persoal.
 - Interese pola expresión escrita das propias ideas e sentimentos, de maneira precisa e persoal.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario de texto.
 - Anotación de vocabulario novo.
 - Valoración das persoas que nos rodean e da importancia que teñen nas nosas vidas.
- Vocabulario relacionado coa saúde
 - Buscas no dicionario.
 - Clasificación de palabras segundo o campo semántico.
 - Relación de sinónimos.
 - Valoración dos hábitos e actitudes que pretenden preservar ou mellorar a nosa saúde.
 - Autoesixencia na elección dun léxico preciso e axeitado.
- Os sufixos
 - Recoñecemento dos sufixos de palabras dadas.
 - Formación de palabras derivadas mediante sufixación.
- O xénero do substantivo. Formación do feminino
 - Asignación do xénero a palabras dadas.
 - Aplicación das normas de formación do feminino.
 - Interese por aplicar correctamente as regras de formación do feminino e do plural.
- Normas básicas de acentuación
 - Aplicación das normas xerais de acentuación.
 - Aplicación do acento gráfico en maiúsculas e nomes propios, ditongos e hiatos, palabras estranxeiras.
 - Ditado.
 - Interese por aplicar correctamente as regras da acentuación.
- A literatura popular. O conto tradicional
 - Lectura e interpretación de textos literarios.
 - Análise dun conto tradicional, diferenciando as partes básicas da súa estrutura.
 - Recepción da tradición literaria como referencia para a creación doutros textos e como medio

de transmisión de ensinanzas.

- Creación de textos a partir de obxectos
 - Redacción de textos orixinais a partir de obxectos cotiáns.
 - Valoración dos textos creativos propios e respecto polas creacións alleas.
 - Valoración da creatividade e gusto polos xogos lingüísticos.

UNIDADE 4

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer as fórmulas e características propias dos textos persoais.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado cos sentidos e saber como se forma unha familia léxica.
4. Recoñecer semántica e formalmente os adxectivos.
5. Coñecer e aplicar os casos especiais de acentuación e a función do acento diacrítico.
6. Recoñecer os elementos propios dos contos populares e as funcións que neles desempeñan os personaxes.
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.
8. Interpretar positivamente o plurilingüismo como un reflexo da diversidade cultural que hai no mundo.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto coa fluidez e a comprensión adecuadas.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Redacta correctamente textos persoais (notas, carta) atendendo ás fórmulas habituais e ás características propias deste tipo de textos.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Forma familias léxicas a partir de palabras dadas.
- 4.1. Utiliza correctamente os adxectivos dunha e dúas terminacións e atende á concordancia.
- 4.2. Forma correctamente o feminino de adxectivos rematados en *-án* ou *-ano*.
- 4.3. Identifica o grao dos adxectivos.
- 5.1. Acentúa correctamente palabras compostas e adverbios en *-mente*.
- 5.2. Aplica correctamente o acento diacrítico.
- 6.1. Coñece cales son as secuencias características do conto popular.
- 7.1. Transforma ou escribe textos literarios introducindo elementos conflictivos.
- 8.1. Comprende que a pluralidade lingüística reflicte a diversidade cultural que se dá no mundo.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de

diferentes textos literarios.

- Ler de maneira comprensiva fragmentos de textos non literarios.
- Recoller por escrito as conclusións aceptadas por un grupo.

- Competencia social e cidadá
 - Debater sobre un tema, escoitando as opinións dos demais e respectando as quendas de intervención.
 - Relacionarse cos demais con educación e tolerancia.

- Competencia cultural e artística
 - Valorar a riqueza que nos ofrece a lingua legada polos nosos antepasados, como un ben común que cómpre conservar e defender.
 - Ler e comentar un texto sobre o plurilingüismo e valorar a existencia de varias linguas nunha comunidade como un ben colectivo.

- Autonomía e iniciativa persoal
 - Extraer ensinanzas dos textos lidos e aplicarlas en feitos da vida diaria.

- Competencia para aprender a aprender
 - Recoñecer a idea central dun texto, así como algunhas ideas secundarias.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos persoais: as notas e a carta
 - Comparación de diversos textos persoais.
 - Redacción dunha carta.
 - Conciencia da importancia da lingua escrita para fixar o pensamento.

- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario de texto.
 - Anotación de vocabulario novo.
 - Actitude de respecto cara aos demais.
 - Valoración positiva das actitudes que recoñecen a igualdade entre sexos.

- Vocabulario relacionado cos sentidos
 - Buscas no dicionario.
 - Clasificación de palabras.
 - Interese por aumentar o caudal léxico.

- Familia léxica
 - Formación de familias léxicas.

- O adxectivo cualificativo. Os graos do adxectivo
 - Identificación de adxectivos.
 - Cambio de xénero e número en adxectivos.
 - Aplicación das partículas comparativas.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.

- Casos especiais de acentuación. O acento diacrítico

- Aplicación das normas de acentuación en palabras compostas e adverbios rematados en *-mente*.
- Diferenciación de pares de palabras con e sen acento diacrítico.
- Ditado.
 - Interese por aplicar correctamente as regras da acentuación.
- O conto tradicional: secuencia habitual e funcións
 - Análise dos personaxes dun conto tradicional.
 - Redacción dun final distinto para un conto tradicional.
 - Redacción dun conto tradicional seguindo un esquema dado.
 - Interese e gusto pola lectura de contos.
 - Recepción da tradición literaria como referente para a creación doutros textos.
- Modificación de historias coa introdución do conflito
 - Transformación dunha historia dada coa introdución dun conflito.
 - Valoración dos textos creativos propios e respecto polas creacións alleas.
- Unha Europa plurilingüe. A lingua, sinal de identidade
 - Lectura e análise dun texto expositivo sobre o plurilingüismo.
 - Valoración do plurilingüismo como unha riqueza que cómpre preservar.

UNIDADE 5

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer os elementos esenciais dunha noticia periodística e recoñecer a súa finalidade informativa.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado co pensamento e coñecer a produtividade da prefixación na formación de palabras derivadas.
4. Coñecer semántica e formalmente os pronomes persoais.
5. Diferenciar a función dos signos de puntuación (o punto) e coñecer as normas de uso das maiúsculas.
6. Recoñecer as características que determinan un texto como relato.
7. Comprender qué é un punto de xiro e ser capaz de aplicalo en creacións propias.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto coa fluidez e a comprensión adecuadas.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Analiza os elementos que integran unha noticia periodística (titular, subtítular, entrada, corpo) e recoñece a súa intención comunicativa.
- 2.2. Busca nunha noticia a resposta ás preguntas básicas (*que, quen, onde, cando, por que*).
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Identifica os prefixos e forma palabras derivadas co prefixo *pre-*.
- 4.1. Coñece as distintas clases de pronomes e a súa función.
- 4.2. Recoñece as formas tónicas dos pronomes persoais, así como as súas contraccións.
- 5.1. Aplica correctamente o punto e as maiúsculas en diversos textos.
- 5.2. Coñece os casos nos que non se debe usar punto.
- 6.1. Sabe qué é un relato e cales son os elementos narrativos básicos.

6.2. Nun relato dado, reconece a estrutura característica e resume o seu argumento.

7.1. Comprende o concepto de punto de xiro e aplícao en relatos dados para transformalos noutros novos.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
 - Analizar textos non literarios e periodísticos, diferenciando as súas partes e a estrutura propia.
- Competencia social e cidadá
 - Analizar os textos periodísticos cun espírito crítico.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Buscar información utilizando os medios que proporcionan as novas tecnoloxías.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Elaborar un traballo de maneira autónoma, a partir da información recollida e seguindo uns pasos dados.
- Competencia social e cidadá
 - Relacionarse cos demais con educación e tolerancia.
- Competencia para aprender a aprender
 - Recoñecer a idea central dun texto e as partes nas que se divide.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos periodísticos: a noticia
 - Lectura e análise dunha noticia periodística.
 - Redacción dunha noticia.
 - Valoración dos medios de comunicación como instrumentos necesarios para coñecer a realidade actual.
 - Actitude de respecto e protección cara aos animais.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario de texto.
 - Anotación de vocabulario novo.
- Vocabulario relacionado co pensamento
 - Definición de palabras.
 - Busca no dicionario.
 - Relación de frases feitas co seu significado.
 - Aplicación de parónimos.
 - Autoesixencia na elección dun léxico preciso e adecuado a cada momento.
- Os prefixos
 - Formación de palabras derivadas co prefixo *pre-*.

- Interese por aumentar o caudal léxico.
- O pronome. Formas tónicas dos pronomes persoais
 - Subliñado de pronomes persoais nun texto.
 - Substitución de sintagmas por pronomes tónicos.
 - Substitución de sintagmas por contraccións de pronomes.
 - Formación de oracións con pronomes tónicos dados.
 - Colaboración persoal para conseguir que os que nos rodean sexan máis felices.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- Signos de puntuación: o punto. As maiúsculas
 - Puntuación de textos.
 - Aplicación das maiúsculas.
 - Ditado.
- O relato. Os elementos narrativos. A estrutura do relato
 - Análise das partes dun relato.
 - Resumo do argumento dun relato.
- O punto de xiro
 - Explicación do argumento dun conto popular e análise dos puntos de xiro.
 - Introducción de puntos de xiro nun relato.
 - Preocupación por escribir de forma clara, limpa e ordenada.
 - Autoesixencia para conseguir un grao de perfeccionamento cada vez maior na creación de textos propios.

UNIDADE 6

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer os recursos propios dos textos descritivos e realizar un retrato.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa alimentación e saber que son as palabras polisémicas.
4. Coñecer semántica e formalmente as distintas formas dos pronomes persoais átonos.
5. Diferenciar a función dos signos de puntuación (a coma e o punto e coma).
6. Recoñecer as características que determinan un texto como novela e analizar os personaxes e o narrador.
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto coa fluidez e a comprensión adecuadas.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Realiza retratos e autorretratos utilizando os recursos propios deste tipo de textos.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Identifica as palabras polisémicas e explica os seus significados.

- 4.1. Recoñece as formas átonas dos pronomes persoais e coñece a súa colocación.
- 4.2. Diferencia na práctica o uso das formas átonas *te* e *che*, así como as variantes do pronome de 3ª persoa.
- 5.1. Aplica correctamente a coma e o punto e coma en diversos textos.
- 6.1. Sabe qué é unha novela e coñece a súa división en capítulos.
- 6.2. Analiza os personaxes dunha novela, clasificándoos en principais (protagonista e antagonista) e secundarios e identifica o narrador en primeira e en terceira persoa.
- 7.1. Escribe textos propios seguindo estratexias creativas e xogos lingüísticos.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Buscar información en diversos soportes tradicionais (dicionarios, enciclopedias...).
 - Acceder de maneira práctica ás vantaxes que ofrecen as novas tecnoloxías mediante a elaboración dun *blog*.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Relacionar contidos, explicando o significado figurado dunha palabra nun contexto concreto.
- Competencia social e cidadá
 - Relacionarse cos demais con educación e tolerancia.
 - Propoñer solucións orixinais e creativas para solucionar conflitos.
 - Representar un rol simulado como presidente da comisión de festas dunha vila.
- Competencia para aprender a aprender
 - Trasladar a unha ficha de traballo os datos consultados.
 - Resumir un texto.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos descritivos: retrato e autorretrato
 - Comentario de textos descritivos.
 - Redacción dun retrato.
 - Redacción dun autorretrato.
 - Rexeitamento da valoración excesiva do aspecto físico das persoas.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario de texto.
 - Anotación de vocabulario novo.
 - Rexeitamento de actitudes discriminatorias cara aos demais.
 - Fomento da autoestima.
- Vocabulario relacionado coa alimentación
 - Busca no dicionario.
 - Relación de palabras dadas coa ilustración correspondente.

- Clasificación de palabras por campos semánticos.
- Corrección de castellanismos.
- Valoración de hábitos alimentarios sans.

- Palabras polisémicas
 - Identificación e aplicación de palabras polisémicas.
 - Interese por aumentar o caudal léxico.

- Formas átonas dos pronomes persoais
 - Identificación de pronomes átonos nun texto.
 - Substitución de sintagmas por pronomes átonos.
 - Aplicación das diversas formas dos pronomes átonos de 3ª persoa en función de complemento directo.
 - Aplicación e diferenciación das formas *te* e *che*.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.

- Signos de puntuación: a coma, o punto e coma
 - Puntuación de textos.
 - Ditado.
 - Solidariedade perante o sufrimento dos demais, especialmente dos nenos.

- A novela. Análise do narrador e dos personaxes
 - Resumo do argumento do fragmento dunha novela.
 - Análise dos personaxes do fragmento dunha novela.
 - Análise do narrador e transformación de textos cambiando a voz narrativa.
 - Valoración das distintas manifestacións artísticas e culturais.

- Unha linguaxe nova
 - Redacción de textos creativos persoais.
 - Goce cos xogos lingüísticos e creativos.

UNIDADE 7

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer os recursos propios dos textos descritivos e realizar a descrición dunha paisaxe.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado coa vestimenta e identificar palabras homónimas.
4. Recoñecer a función dos determinantes e utilizar correctamente as distintas formas do artigo, dos demostrativos e posesivos.
5. Diferenciar a función dos signos de puntuación (puntos suspensivos, dous puntos, signos de interrogación e de admiración).
6. Recoñecer as características dos textos dialogados e analizar os elementos narrativos do tempo e o espazo.
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas e coñecer a función dos marcadores textuais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Realiza a descrición dun espazo seguindo unha orde establecida.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario aprendido.
- 3.2. Comprende o concepto de homonimia e diferencia palabras polisémicas e homónimas.
- 4.1. Identifica os distintos determinantes.
- 4.2. Recoñece e aplica correctamente os artigos determinados e indeterminados, así como as súas contraccións.
- 4.3. Recoñece e emprega correctamente os demostrativos e as súas contraccións.
- 4.4. Recoñece e emprega os posesivos.
- 5.1. Aplica correctamente os puntos suspensivos, os dous puntos e os signos de interrogación e de admiración en diversos textos.
- 6.1. Identifica a raia como signo para introducir os diálogos dos personaxes e as intervencións do narrador nos textos narrativos.
- 6.2. Analiza o espazo e o tempo nun fragmento dunha novela.
- 7.1. Crea textos propios.
- 7.2. Identifica e aplica correctamente algúns conectores textuais.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
 - Explicar o significado das palabras con corrección e adecuación ás normas lexicográficas de definición.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Buscar información en diversos soportes e aproveitando as vantaxes que ofrecen as novas tecnoloxías.
- Competencia social e cidadá
 - Discutir sobre un tema con tolerancia e respecto polas opinión alleas.
- Competencia para aprender a aprender
 - Elaborar resumos.
 - Identificar a idea principal dun texto.
 - Presentar a información obtida mediante unha ficha de traballo.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos descritivos: descrición de espazos
 - Comentario de textos descritivos.
 - Descrición dun espazo seguindo unha orde establecida.
 - Interese por conservar e coidar o noso contorno.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario de texto.

- Anotación de vocabulario novo.
- Conciencia da importancia dos valores humanos das persoas por riba dos valores materiais.
- Vocabulario relacionado co vestiario
 - Redacción dunha descrición atendendo ao vestiario dunha persoa.
 - Correspondencia entre sinónimos e antónimos.
 - Buscas no dicionario.
 - Relación entre palabras e as ilustracións correspondentes.
- Palabras homónimas
 - Análise de palabras homónimas.
 - Interese por aumentar o caudal léxico.
- Os determinantes. Os artigos
 - Identificación de determinantes e contraccións nun texto.
 - Aplicación de artigos e contraccións para completar un texto.
 - Substitución de artigos determinados por indeterminados, e viceversa.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- Os demostrativos e os posesivos
 - Subliñado de demostrativos, diferenciando entre determinantes e pronomes.
 - Aplicación de posesivos en textos incompletos.
 - Elaboración dun cadro de contraccións de demostrativos.
- Signos de puntuación: puntos suspensivos, dous puntos, signos de interrogación e admiración
 - Puntuación de textos.
 - Interese por utilizar correctamente os signos de puntuación.
- A novela. Os diálogos. Análise do tempo e do espazo
 - Análise dun texto narrativo dialogado.
 - Análise do tempo e do espazo nun texto narrativo.
 - Valoración das distintas manifestacións artísticas e culturais.
- A través do espello. Conectores textuais
 - Redacción de textos imaxinativos e innovadores.
 - Identificación e utilización de conectores textuais.
 - Conciencia da función dos marcadores textuais na redacción coherente e correcta dun texto.

UNIDADE 8

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer os recursos propios dos textos descritivos e realizar a descrición de animais.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado co carácter e identificar palabras homófonas.
4. Recoñecer a función dos determinantes e utilizar correctamente os indefinidos, os numerais e os interrogativos e exclamativos.
5. Diferenciar a función dos signos de puntuación (parénteses, guión, raia).
6. Recoñecer as características propias do xénero lírico e ser capaz de medir correctamente os versos dun poema.

7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.
8. Coñecer a evolución da lingua galega e recoñecela como lingua propia de Galicia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Realiza a descrición de animais e utiliza o recurso da comparación.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Identifica e usa correctamente algunhas palabras homófonas.
- 4.1. Recoñece e emprega correctamente os determinantes indefinidos e recoñece a súa función pronominal.
- 4.2. Recoñece e emprega correctamente os numerais.
- 4.3. Recoñece e emprega correctamente os interrogativos e exclamativos.
- 5.1. Aplica correctamente as parénteses, o guión e a raia en diversos textos.
- 6.1. Comenta textos literarios do xénero lírico, diferencia as estrofas e mide os versos, aplicando a licenza da sinalefa.
- 7.1. Escribe textos creativos seguindo estratexias dadas.
- 8.1. Coñece como foi evolucionando a lingua galega e recoñécea como lingua propia de Galicia.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Buscar información en diversos soportes.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Elaborar de maneira autónoma un traballo expositivo seguindo uns pasos dados.
 - Expoñer opinións sobre un tema de maneira razoada e con argumentos sólidos.
- Competencia social e cidadá
 - Avaliar as consecuencias que pode desencadear un feito puntual para un colectivo.
 - Valorar o traballo e o esforzo como únicos medios para acadar os obxectivos fixados, tanto persoais como profesionais.
 - Discutir sobre un tema con tolerancia e respecto polas opinión alleas.
- Competencia cultural e artística
 - Valorar a riqueza que nos ofrece a lingua legada polos nosos antepasados, e coñecer as etapas da historia da lingua galega.
- Competencia para aprender a aprender
 - Elaborar resumos.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos descritivos: descrición de animais
 - Análise de textos descritivos.
 - Descrición de animais.
 - Rexeitamento de actitudes agresivas cara á natureza e aos animais.

- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario de texto.
 - Valoración de actitudes cívicas e de tolerancia.

- Vocabulario relacionado co carácter
 - Correspondencia entre palabras e o seu significado.
 - Relación de sinónimos e antónimos.
 - Relación de frases feitas co seu significado.
 - Interese por aumentar o caudal léxico.

- Palabras homófonas
 - Identificación e aplicación de palabras homófonas.
 - Buscas no dicionario.

- Os indefinidos. Os numerais. Os interrogativos e exclamativos
 - Identificación de indefinidos nun texto, diferenciando determinantes e pronomes.
 - Clasificación de indefinidos en variables e invariables.
 - Aplicación das contraccións de preposición + indefinido.
 - Identificación e clasificación dos numerais dun texto.
 - Escritura en letra de números dados.
 - Aplicación de interrogativos e exclamativos.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.

- Signos de puntuación: parénteses, guión e raia
 - Aplicación de parénteses, raias e guións en oracións e textos dados.
 - Valoración do esforzo e do traballo como medios para acadar os nosos obxectivos.

- O xénero lírico. Métrica
 - Identificación de versos de arte menor e maior.
 - Práctica do cómputo silábico en poemas dados.
 - Identificación da sinalefa.

- Como son os ruídos?
 - Creación de textos innovadores.
 - Sensibilidade estética perante as producións literarias propias e alleas.

- O galego, lingua oficial de Galicia
 - Lectura e análise dun texto expositivo sobre a historia do galego desde as orixes ata a súa consideración como lingua oficial.
 - Curiosidade por coñecer as orixes e a historia da nosa lingua.
 - Valoración da lingua galega como propia de Galicia.

UNIDADE 9

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Recoñecer as características e a estrutura propias dos textos predictivos.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado coas ferramentas.
4. Recoñecer e analizar semántica e formalmente o verbo.
5. Distinguir palabras con e sen *h*.
6. Analizar textos pertencentes ao xénero lírico e identificar a rima.
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Recoñece as características propias dos textos predictivos e é capaz de reproducilas en textos propios.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 4.1. Recoñece o verbo en diferentes contextos, identifica a conxugación á que pertence e as variacións de persoa, número, tempo, modo e aspecto.
- 4.2. Identifica as formas nominais do verbo.
- 5.1. Emprega correctamente o *h* nas palabras que o precisan.
- 6.1. Comenta textos literarios do xénero lírico, identifica a rima e diferencia entre rima asonante e consonante.
- 6.2. Recoñece os poemas de versos libres.
- 7.1. Escribe textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
 - Recoller por escrito as decisións dun grupo.
 - Definir conceptos básicos coas propias palabras de maneira adecuada ás normas lexicográficas de definición.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Buscar información en diversos soportes, tanto tradicionais (dicionarios, enciclopedias...) como correspondentes ás novas tecnoloxías (internet).
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Resolver conflitos de maneira persoal e crítica.
- Competencia cultural e artística
 - Desenvolver e valorar a creatividade.
- Competencia para aprender a aprender
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles

problemas.

CONTIDOS

- Os textos predictivos
 - Análise e comentario dun texto predictivo.
 - Redacción de textos predictivos seguindo un modelo.
 - Conciencia do valor expresivo da linguaxe non-verbal.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario dun texto literario.
 - Curiosidade polas cousas que suceden arredor de nós.
- Vocabulario relacionado coas ferramentas
 - Relación de palabras coas ilustracións correspondentes.
 - Elección de verbos a partir dos seus significados.
 - Buscas no dicionario.
 - Diferenciación de palabras polisémicas e homónimas.
 - Autoesixencia na elección dun léxico preciso e adecuado para os textos propios.
- O verbo. As conxugacións. Formas persoais e non persoais
 - Identificación de verbos en diversos textos.
 - Clasificación de verbos segundo a conxugación.
 - Identificación da persoa e do número de determinadas formas verbais.
 - Identificación do modo, tempo e aspecto de determinadas formas verbais.
 - Transformación de textos cambiando o tempo verbal.
 - Orde e precisión na reflexión sobre a lingua.
- Uso do *h*
 - Aplicación de *h* nas palabras que o precisan.
 - Aplicación de *ata* e *hasta* para completar oracións.
 - Aplicación de *hai*, *aí* e *ai!* para completar oracións.
 - Interese por aplicar correctamente as normas ortográficas.
- O xénero lírico. A rima
 - Análise de poemas e identificación da rima.
 - Creación de poemas de versos libres.
 - Ordenación de versos para crear estrofas.
 - Comentario dun poema popular (un desafío).
 - Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística de identidade colectiva e de cultura privilexiada.
- Ninguén é perfecto
 - Redacción de textos imaxinativos e innovadores.
 - Gusto pola creación de textos innovadores e polos xogos lingüísticos.

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Recoñecer as características e a estrutura propias dos textos explicativos.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado cos sentimentos e a produtividade de certos prefixos na formación de palabras derivadas.
4. Saber conxugar os verbos regulares e coñecer as peculiaridades dalgúns verbos irregulares.
5. Distinguir as palabras que se escriben con *b* e as que se escriben con *v*.
6. Coñecer e aplicar algúns recursos literarios básicos, como a comparación, a metáfora e a personificación.
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Recoñece as características propias dos textos explicativos e é capaz de reproducilas en textos propios.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Forma palabras derivadas aplicando o prefixo *des-*.
- 4.1. Coñece a conxugación dos verbos modelo.
- 4.2. Coñece as peculiaridades dos verbos rematados en *-cer*; *-cir*.
- 4.3. Coñece as peculiaridades dos verbos rematados en *-uír*.
- 4.4. Coñece as peculiaridades dos verbos do tipo *servir* e *durmir*.
- 4.5. Diferencia verbos regulares e irregulares e sabe conxugar algúns verbos irregulares de uso moi frecuente.
- 5.1. Escribe correctamente palabras con *b* e con *v*.
- 6.1. Identifica as figuras literarias da comparación, a metáfora e a personificación.
- 7.1. Redacta textos creativos a partir de cancións.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Buscar información en diferentes soportes.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Razoar e argumentar unha opinión.
 - Extraer conclusións a partir dun texto lido e ser capaz de aplicalas na vida diaria.
 - Buscar semellanzas e diferenzas na maneira de pensar e de actuar de diferentes persoas.
- Competencia para aprender a aprender
 - Diferenciar e analizar as distintas partes dun texto.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos explicativos
 - Análise e comentario dun texto explicativo.
 - Redacción de textos explicativos seguindo un modelo.
 - Interese pola lectura como fonte de información e coñecemento.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario dun texto literario.
 - Valoración da amizade como unha riqueza que cómpre conservar.
- Vocabulario relacionado cos sentimentos
 - Aplicación de verbos que expresan sentimentos.
 - Clasificación de verbos segundo expresen sentimentos negativos ou positivos.
 - Substitución de verbos por sinónimos.
 - Aplicación do prefixo *des-* para crear palabras derivadas.
 - Formación de substantivos derivados de verbos.
 - Buscas no dicionario.
 - Autoesixencia na elección dun léxico preciso e adecuado ás distintas situacións comunicativas.
- O verbo. Lexemas e desinencias
 - Identificación do lexema e as desinencias en formas verbais dadas.
 - Orde e precisión na reflexión sobre a lingua.
- Verbos regulares e irregulares
 - Clasificación de verbos en regulares e irregulares.
 - Conxugación de verbos regulares a partir dos modelos.
 - Aplicación de verbos regulares rematados en *-cer/-cir* e *-uir*.
 - Aplicación de verbos do tipo *servir* e *durmir*.
 - Conxugación de verbos irregulares.
 - Conciencia da importancia que ten un axeitado uso da lingua para o desenvolvemento persoal e social.
- Uso de *b* e *v*
 - Aplicación de *b* e *v* segundo as normas estudadas.
 - Ditado.
 - Interese por aplicar correctamente as normas ortográficas.
- O xénero lírico. Algunhas figuras literarias
 - Identificación e creación de comparacións, metáforas e personificacións.
- Coa letra dunha canción
 - Redacción de textos literarios a partir de cancións.
 - Sensibilidade estética perante as producións literarias propias e alleas, valorando os seus elementos creativos e innovadores.

UNIDADE 11

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Recoñecer as características e a estrutura propias dos textos instrutivos.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado cos deportes e a produtividade do procedemento da composición na creación de palabras.
4. Recoñecer os adverbios e a súa función, e identificar as distintas clases de adverbios e locucións adverbiais.
5. Aplicar correctamente *s* ou *x* nas palabras que comezan por *es-* e *ex-*.
6. Recoñecer as características básicas do texto dramático.
7. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas e coñecer a función dos marcadores textuais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, vocabulario, espazo e tempo, personaxes...).
- 2.1. Recoñece as características propias dos textos instrutivos e é capaz de reproducilas en textos propios.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Forma palabras compostas e analiza os compoñentes dalgúns compostos dados.
- 4.1. Identifica os adverbios e as locucións adverbiais e recoñece a súa función.
- 4.2. Clasifica os adverbios e locucións adverbiais segundo o significado que expresen.
- 5.1. Aplica correctamente *s* ou *x* nas palabras que comezan por *es-* e *ex-*.
- 6.1. Recoñece as características básicas do xénero teatral e diferencia os diálogos e as indicacións escénicas.
- 7.1. Inventa explicacións fantásticas para feitos reais ou obxectos cotiáns.
- 7.2. Identifica algúns conectores textuais e recoñece a súa función.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Extraer ensinanzas a partir do que nos rodea e aplicarlas na nosa vida cotiá.
 - Demostrar a capacidade para relacionar contidos.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Manexar o dicionario de maneira autónoma e fluída e consultar con soltura outras obras de consulta tradicionais.
- Tratamento da información e competencia dixital
 - Mostrar tolerancia e respecto cara ás actitudes e ideas dos demais, sendo capaces de «poñernos no seu lugar».
- Competencia para aprender a aprender
 - Recoñecer o tema dun texto e inventar un título adecuado a partir del.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos instrutivos
 - Análise e comentario dun texto instrutivo.
 - Redacción de textos instrutivos seguindo un modelo.
 - Redacción dunha receita de cociña.
 - Interese pola lectura como fonte de información e coñecemento.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario dun texto literario.
 - Fomento da autoestima.
 - Defensa da igualdade e da dignidade das persoas.
 - Crítica de calquera actitude agresiva ou humillante cara aos que nos rodean.
- Vocabulario relacionado cos deportes
 - Aplicación do vocabulario aprendido en diferentes contextos.
 - Relación de termos coa ilustración correspondente.
 - Corrección de castelanismos.
 - Identificación da palabra simple correspondente a unha derivada.
 - Interese por ampliar o caudal léxico.
- As palabras compostas
 - Análise e formación de palabras compostas.
 - Curiosidade cara aos mecanismos internos da lingua para crear palabras novas.
- O adverbio e as locucións adverbiais
 - Identificación e clasificación de adverbios.
 - Aplicación dos adverbios e locucións máis adecuados para completar textos dados.
- Uso de *s* e *x*
 - Aplicación de *s* ou *x* en palabras dadas.
 - Ditado.
 - Discriminación e aplicación práctica de parónimos.
 - Interese por aplicar correctamente as normas ortográficas.
- O xénero dramático. Diálogos e indicacións escénicas
 - Análise e comentario dun fragmento teatral.
 - Identificación e invención de indicacións escénicas.
 - Redacción dun desenlace para un fragmento teatral dado.
- Explicacións fantásticas. Marcadores textuais
 - Redacción de textos imaxinativos e innovadores.
 - Identificación de marcadores textuais.
 - Sensibilidade estética perante as producións literarias propias e alleas, valorando os seus elementos creativos e innovadores.
 - Conciencia da importancia dos marcadores textuais para a construción de textos coherentes e cohesionados.

UNIDADE 12

OBXECTIVOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Recoñecer as características e a estrutura propias dos textos argumentativos.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado cos utensilios de cociña e da mesa e discriminar claramente as palabras simples, derivadas e compostas.
4. Recoñecer as oracións e as súas clases segundo a súa estrutura e segundo a intención do emisor.
5. Identificar o suxeito e o predicado dunha oración e coñecer os distintos casos de oracións sen suxeito.
6. Identificar e escribir correctamente palabras con *i*, con *x* e con *ll*.
7. Recoñecer as características básicas do xénero dramático.
8. Analizar e aplicar os elementos propios da linguaxe do cómic.
9. Recoñecer a importancia de normalizar o galego como único medio para preservar a súa supervivencia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Recoñece as características propias dos textos argumentativos, e diferencia as ideas principais e mais os argumentos que as xustifican.
- 3.1. Aplica noutros contextos o vocabulario básico estudado.
- 3.2. Discrimina palabras simples, derivadas e compostas.
- 4.1. Identifica as oracións, recoñece se son simples ou compostas e clasifícaaas segundo a intención do emisor.
- 5.1. Identifica e analiza o suxeito e o predicado dunha oración.
- 5.2. Recoñece as distintas oracións sen suxeito.
- 6.1. Aplica correctamente as grafías *i*, *x*, *ll*.
- 7.1. Analiza a caracterización dos personaxes nunha obra teatral.
- 7.2. Crea monólogos teatrais.
- 8.1. Analiza os elementos dun cómic.
- 8.2. Crea o desenlace dun texto.
- 9.1. Recoñece a importancia da normalización dunha lingua para a súa supervivencia.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
 - Definir conceptos básicos coas propias palabras e de maneira adecuada ás normas lexicográficas de definición.
 - Expor información en público, de maneira ordenada e cun léxico adecuado á situación comunicativa.
- Autonomía e iniciativa persoal
 - Valorar o traballo e o esforzo como únicos medios para acadar os obxectivos, tanto persoais como profesionais.
 - Deducir información e extraer conclusións.

- Competencia cultural e artística
 - Desenvolver a capacidade creativa e interesarse polas producións artísticas, tanto propias como alleas.
 - Ler e comentar un texto sobre o carácter oficial da lingua galega e a necesidade da súa normalización.
- Competencia para aprender a aprender
 - Identificar a idea principal dun texto.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Os textos argumentativos
 - Análise e comentario dun texto argumentativo.
 - Redacción de textos argumentativos seguindo un modelo.
 - Valoración da palabra e da argumentación como o único medio pacífico para defender as propias ideas.
- Lectura e comentario
 - Lectura e comentario dun texto literario.
 - Fomento da autoestima.
- Vocabulario relacionado cos utensilios de cociña
 - Aplicación do vocabulario aprendido en diferentes contextos.
 - Asociación de termos coa ilustración correspondente.
 - Interese por ampliar o caudal léxico propio e por utilizar as palabras con corrección.
- Palabras simples, derivadas e compostas
 - Clasificación de palabras segundo sexan simples, derivadas ou compostas.
 - Curiosidade cara aos mecanismos internos da lingua para crear palabras novas.
- A oración
 - Identificación das oracións que forman un texto.
 - Clasificación das oracións en simples e compostas.
 - Clasificación das oracións segundo a intención do falante.
 - Análise dos compoñentes básicos dunha oración simple.
 - Identificación de oracións sen suxeito.
 - Orde e precisión na reflexión sobre a lingua.
- Uso de *ll*, *i* e *x*
 - Aplicación de *i*, *x* ou *ll* en palabras dadas.
 - Conciencia da importancia que ten un axeitado uso da lingua para o desenvolvemento persoal e social.
- O xénero dramático. Personaxes. O monólogo
 - Análise dos personaxes dun fragmento teatral.
 - Creación dun monólogo teatral.
 - Gusto pola lectura de textos literarios de diferentes xéneros.

- O cómic
 - Redacción dun desenlace para un conto.
 - Análise dos elementos propios da linguaxe do cómic.
 - Creación de viñetas.
- A normalización dunha lingua
 - Lectura e comentario dun texto sobre a normalización lingüística.
 - Conciencia da importancia que ten a normalización dunha lingua, isto é, o seu uso en calquera contexto, para a súa supervivencia e difusión.

2º ESO

UNIDADE 1

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e realizar o comentario correspondente seguindo criterios establecidos.
2. Recoñecer as características propias dos textos periodísticos.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa escola e identificar palabras homófonas.
4. Descompoñer palabras en lexema e morfemas, e clasificalas segundo a súa estrutura.
5. Recoñecer o suxeito e o predicado dunha oración e identificar as distintas frases que a constitúen.
6. Recoñecer e valorar o carácter plurilingüe da maior parte dos Estados do mundo.
7. Aplicar correctamente na práctica as regras de acentuación.
8. Coñecer as características dos textos literarios que os diferencian doutros tipos de textos.
9. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le con fluidez e coa atención adecuada un texto narrativo.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados (comprensión, léxico, estrutura, creación).
- 2.1. Identifica os elementos propios dunha noticia e as seis preguntas clave ás que debe dar resposta.
- 3.1. Aplica en diferentes contextos os substantivos estudados.
- 3.2. Identifica e diferencia palabras homófonas.
- 4.1. Identifica o lexema e os diferentes morfemas dunha palabra.
- 4.2. Clasifica palabras en simples, derivadas, compostas e parasintéticas.
- 4.3. Agrupa palabras por familias léxicas.
- 5.1. Recoñece o suxeito e o predicado dunha oración e identifica as distintas frases que a constitúen.
- 6.1. Valora o carácter plurilingüe da maior parte dos Estados do mundo.
- 7.1. Aplica correctamente as regras de acentuación.
- 8.1. Nun texto literario dado, recoñece as peculiaridades que o identifican como tal.

9.1. Redacta un texto creativo a partir dunha teima ou dun soño.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
 - Ler de maneira comprensiva fragmentos non-literarios propostos.
 - Ler de maneira comprensiva e crítica diferentes textos periodísticos.
- **Autonomía e iniciativa persoal**
 - Reflexionar e expresar a opinión persoal respecto dun tema dado.
- **Competencia cultural e artística**
 - Valorar os refráns como froito da experiencia e da sabedoría popular.
 - Valorar a riqueza que supón o plurilingüismo e recoñecer en cada lingua a expresión dunha identidade colectiva e dunha maneira distinta de percibir a realidade.
- **Tratamento da información e competencia dixital**
 - Utilizar eficazmente as novas tecnoloxías para pescudar sobre un tema dado e obter información.
- **Competencia para aprender a aprender**
 - Elaborar unha ficha biográfica a partir dos datos obtidos nun labor de investigación.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través de exercicios de autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**
 - Lectura e comentario dun texto narrativo de Álvaro Cunqueiro.
 - Anotación de vocabulario novo.
 - Valoración da lectura como fonte de enriquecemento persoal e pracer.
- **Os textos periodísticos: a noticia**
 - Identificación e redacción de titulares.
 - Análise das preguntas clave ás que dá resposta unha noticia periodística.
 - Valoración crítica dos textos periodísticos.
- **Substantivos relacionados coa escola. Palabras homófonas**
 - Relación de sinonimia entre termos dados.
 - Aplicación do vocabulario estudado noutros contextos.
 - Explicación de frases feitas.
 - Aplicación correcta de distintas palabras homófonas.
 - Interese polo enriquecemento do vocabulario e por evitar castelanismos.
- **A estrutura das palabras**
 - Identificación do lexema e dos distintos morfemas dunha palabra.
 - Discriminación entre morfemas dependentes e independentes.
 - Clasificación de palabras segundo a súa estrutura.

- Formación de familias léxicas.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- **A oración**
 - Identificación de suxeito e predicado.
 - Identificación das frases que compoñen unha oración.
- **As linguas do mundo**
 - Valoración do carácter plurilingüe da maior parte dos Estados do mundo.
 - Valoración do plurilingüismo como reflexo do carácter pluricultural do mundo.
- **Acentuación**
 - Aplicación práctica das normas xerais de acentuación.
 - Ditado.
 - Interese por aplicar correctamente as regras da acentuación.
- **O texto literario**
 - Identificación das características propias do texto literario nun texto de Carlos Casares e noutro de carácter tradicional.
 - Valoración do feito literario como produto lingüístico, estético e sociocultural.
- **Taller de escritura: unha teima**
 - Lectura e comentario dun texto de Oli.
 - Redacción dun relato a partir dunha teima ou dun soño.
 - Coidado na planificación e execución dos propios textos, revisión e autocorrección.

UNIDADE 2

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e realizar o comentario correspondente seguindo criterios establecidos.
2. Recoñecer as características propias dos textos periodísticos.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas viaxes e coñecer as clases de termos contrarios.
4. Coñecer a clasificación dos substantivos e aplicar correctamente as regras de formación do plural.
5. Identificar os constituíntes dunha frase e distinguir os diferentes tipos de frases.
6. Coñecer a diferente situación legal das linguas oficiais e non-oficiais e valorar a importancia de preservar a existencia de todas as linguas.
7. Aplicar correctamente na práctica o acento diacrítico.
8. Coñecer as características propias da literatura popular ou tradicional.
9. Coñecer os recursos fónicos e morfosintácticos máis comúns.
10. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le con fluidez e coa atención adecuada un texto narrativo.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.

- 2.1. Le e comenta unha reportaxe periodística seguindo as características propias deste subxénero.
- 3.1. Aplica en distintos contextos os adxectivos estudados.
- 3.2. Recoñece os termos contrarios e identifica, dentro deles, os antónimos.
- 4.1. Diferencia substantivos comúns e propios, concretos e abstractos, contables e non contables, individuais e colectivos.
- 4.2. Forma o plural de substantivos dados.
- 5.1. Recoñece os distintos tipos de frases e identifica os seus constituíntes.
- 6.1. Coñece os conceptos de *lingua oficial* e *lingua non-oficial*.
- 6.2. Sabe cales son os obxectivos da *Carta Europea das linguas Rexionais ou Minoritarias*.
- 7.1. Aplica o acento diacrítico en palabras con a.
- 8.1. Comenta, a partir dun texto, as características propias da literatura popular.
- 9.1. Recoñece e clasifica os recursos de: aliteración, anáfora e hipérbato.
- 10.1. Crea un texto a partir dunha situación que lle produce medo.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos.
- Redactar textos propios cambiando o punto de vista do narrador.
- Ler de maneira comprensiva e crítica diferentes textos periodísticos.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Reflexionar acerca do carácter monolingüe dalgúns Estados e buscar as posibles causas.
- Investigar de maneira autónoma e eficiente para realizar os traballos propostos.

- Competencia cultural e artística

- Valorar a riqueza que ofrece calquera lingua, como un ben común que cómpre conservar e defender.
- Valorar os refráns como froito da experiencia e da sabedoría popular.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información sobre acontecementos históricos.
- Buscar información sobre unha obra literaria, tanto en soportes dixitais como tradicionais (enciclopedias e dicionarios).

- Competencia para aprender a aprender

- Formular e resumir datos mediante fichas.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario

- Lectura e comentario dun texto de Paco Martín.
- Anotación do vocabulario novo.
 - Valoración das persoas que nos rodean e da importancia que teñen nas nosas vidas.

- Os textos periodísticos: a reportaxe

- Comentario dunha reportaxe periodística.
 - Valoración crítica dos textos periodísticos.
- **Adxectivos relacionados coas viaxes. Termos contrarios: os antónimos**
 - Identificación de termos coa súa definición.
 - Formación de palabras derivadas e identificación da palabra primitiva da que proceden.
 - Correspondencia entre termos contrarios.
 - Busca de antónimos para palabras dadas.
 - Interese por ampliar o caudal léxico e evitar palabras incorrectas.
- **O substantivo e as súas clases. O número: formación do plural**
 - Recoñecemento de substantivos nun texto.
 - Clasificación de substantivos.
 - Conversión a plural de substantivos e oracións en singular.
 - Conversión a plural de palabras compostas.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- **As frases**
 - Clasificación de frases segundo o seu núcleo e identificación dos seus elementos.
- **As linguas de Europa**
 - Expresión da propia opinión respecto do status das linguas oficiais e non-oficiais.
 - Redacción de obxectivos para impulsar o uso das linguas menos protexidas.
 - Valoración da lingua como expresión dunha identidade colectiva.
- **O acento diacrítico: palabras con *a***
 - Aplicación práctica do acento diacrítico en palabras con *a*.
 - Ditado.
 - Respecto polas convencións da norma escrita.
- **A literatura popular ou tradicional. Os recursos literarios fónicos e morfosintácticos**
 - Comentario das características da literatura popular a partir de diferentes textos.
 - Identificación e clasificación dos recursos da aliteración, o hipérbato e a anáfora en textos de Uxío Novoneyra e A. Iglesia Alvarino.
 - Curiosidade por coñecer os principais recursos estilísticos da lírica.
- **Taller de escritura: xogamos co medo**
 - Lectura e comentario dun texto de Xabier P. Docampo.
 - Redacción de textos creativos a partir de situacións que infunden medo ou temor.
 - Valoración dos textos propios e alleos.

UNIDADE 3

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler un texto literario coa entoación adecuada e realizar o comentario correspondente seguindo criterios establecidos.
2. Recoñecer as características propias dos textos periodísticos.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas relacións interpersoais e saber qué é un campo

semántico.

4. Identificar o xénero dos substantivos e formar o feminino a partir de nomes en masculino.
5. Recoñecer o suxeito dunha oración e identificar o tipo de frases que poden realizar esta función.
6. Comprender os conceptos de *lingua minorizada* e *lingua dominante*.
7. Aplicar correctamente na práctica o acento diacrítico.
8. Recoñecer as composicións literarias que pertencen aos xéneros narrativo e lírico.
9. Coñecer algúns dos recursos semánticos máis comúns.
10. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le con fluidez e coa atención adecuada un texto narrativo.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Le e comenta unha crónica periodística seguindo as características propias deste subxénero.
- 3.1. Aplica en diferentes contextos os verbos estudados.
- 3.2. Agrupa palabras segundo o campo semántico ao que pertencen.
- 4.1. Indica o xénero dalgúns substantivos e discrimina entre substantivos variables e invariables.
- 4.2. Coñece as regras de formación do feminino dos substantivos.
- 5.1. Nunha oración, identifica o suxeito e analiza os seus constituíntes.
- 6.1. Comprende os conceptos de *lingua dominante* e *lingua minorizada*.
- 7.1. Aplica o acento diacrítico en palabras con e e con o, segundo teñan vogal semiaberta ou semipechada.
- 8.1. Recoñece as obras literarias que pertencen aos xéneros lírico e narrativo e identifica as súas características.
- 9.1. Identifica os recursos semánticos da comparación, a metáfora e a metonimia.
- 10.1. Redacta textos creativos a partir de palabras crebadas.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
- Ler de maneira comprensiva e crítica diferentes textos periodísticos.
- Entender as causas das regras internas da lingua.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Expresar os propios gustos.
- Argumentar acerca dun determinado tema, achegando razóns que xustifiquen a postura adoptada.

- Competencia cultural e artística

- Valorar os refráns como froito da experiencia e da sabedoría popular.
- Valorar a importancia de todas as linguas, sexa cal sexa a súa situación, e fomentar o seu uso en calquera ámbito.

- Competencia social e cidadá

- Simular situacións conflitivas co fin de achegar solucións.
- Relacionarse cos demais con educación e tolerancia.

- **Competencia para aprender a aprender**

- Facer resumos.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**

- Lectura e comentario dun texto de Orencio Pérez González.
- Anotación de vocabulario novo.
 - Valoración da tolerancia e do diálogo como base indispensable para as relacións.

- **Os textos periodísticos: a crónica**

- Comentario dunha crónica periodística.
 - Valoración crítica dos textos periodísticos.

- **Verbos relacionados coas relacións persoais. O campo semántico**

- Correspondencia entre diferentes termos e a súa definición.
- Clasificación de palabras segundo o campo semántico.
- Correspondencias de sinónimos e contrarios.
- Explicación de expresións e frases feitas.
 - Autoesixencia na elección dun léxico preciso e axeitado.

- **O xénero do substantivo: formación do feminino**

- Discriminación entre substantivos variables e invariables en canto ao xénero.
- Aplicación das normas da formación do feminino.
- Identificación do xénero de palabras mediante o uso de determinantes e a concordancia.
 - Interese por aplicar correctamente as regras de formación do feminino.

- **O suxeito**

- Identificación do suxeito de oracións dadas.
- Análise sintáctica das frases que desempeñan a función de suxeito.

- **A situación das linguas. Linguas dominantes e linguas minorizadas**

- Reflexión a partir de textos e argumentación da postura persoal ao respecto.
 - Valoración de todas as linguas por igual, sexa cal sexa a súa situación legal.

- **O acento diacrítico**

- Aplicación práctica do acento diacrítico en palabras con e e con o.
- Ditado.
 - Valoración da pronunciación correcta das vogais semiabertas e semipechadas como un trazo distintivo do coñecemento adecuado da nosa lingua.

- **Os xéneros literarios. Os recursos literarios semánticos**

- Comentario das características das obras líricas e das obras narrativas a partir de textos de Agustín Fernández Paz e Ramón Cabanillas.
- Identificación dos recursos semánticos da comparación, a metáfora e a metonimia.
 - Valoración da importancia da función estética da linguaxe na literatura.

- **Taller de escritura: xogamos co medo**

- Lectura e comentario dun texto de Manuel Antonio Pina.

- Redacción de textos a partir de xogos con palabras.
- Valoración da imaxinación e do xogo na creación literaria.

UNIDADE 4

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Dominar as técnicas de traballo para chegar a analizar correctamente calquera texto.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa casa e identificar topónimos.
4. Recoñecer semántica e morfoloxicamente os adxectivos.
5. Diferenciar o suxeito axente e o suxeito paciente e ser capaz de recoñecer e clasificar as oracións sen suxeito.
6. Coñecer o *status* das diferentes linguas do Estado español.
7. Coñecer a función do acento diacrítico e aplicalo correctamente en todos os casos.
8. Saber cales son as características da novela que a definen como xénero e analizar os elementos da narración.
9. Coñecer algúns dos recursos semánticos máis comúns.
10. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto coa fluidez e a comprensión adecuadas.
- 1.2. Comenta un texto seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Nun texto, identifica a idea principal e as secundarias que a amplían ou explican.
- 3.1. Aplica en distintos contextos os substantivos estudados.
- 3.2. Diferencia palabras polisémicas e homónimas.
- 3.3. Identifica e clasifica topónimos.
- 4.1. Clasifica adxectivos en especificativos e explicativos.
- 4.2. Forma o feminino de adxectivos rematados en *-án* ou *-ano*.
- 4.3. Utiliza correctamente as partículas comparativas.
- 5.1. Identifica o suxeito paciente nunha oración pasiva.
- 5.2. Discrimina as oracións impersoais, aparentemente impersoais e con suxeito omitido.
- 6.1. Sabe que linguas se falan no Estado español e cal é o seu status.
- 7.1. Aplica correctamente o acento diacrítico.
- 8.1. Coñece as características da novela.
- 8.2. Identifica o tipo de narrador nun texto narrativo e sabe dicir se é omnisciente, protagonista ou testemuña.
- 9.1. Recoñece os recursos da personificación, a hipérbole, a ironía e a antítese.
- 10.1. Redacta textos creativos a partir do punto de vista dun animal.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
- Ler de maneira comprensiva fragmentos de textos non-literarios.

- Manifestar curiosidade pola orixe dos nomes propios.
- **Autonomía e iniciativa persoal**
 - Extraer ensinanzas dos textos lidos e aplicalas á vida cotiá.
 - Saber «ler entre liñas» e extraer conclusións.
- **Competencia cultural e artística**
 - Valorar o plurilingüismo como unha riqueza que cómpre preservar.
 - Valorar a importancia que a tradución de obras clásicas ou divulgativas ten para a normalización dunha lingua.
- **Tratamento da información e competencia dixital**
 - Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías e outros medios de consulta tradicionais para obter información sobre autores literarios.
 - Ordenar e organizar información.
- **Competencia para aprender a aprender**
 - Elaborar fichas cos datos obtidos nun labor de investigación.
 - Recoñecer a idea central dun texto, así como algunhas ideas secundarias.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**
 - Lectura e comentario dun texto de Eduardo Blanco Amor.
 - Valoración das actitudes pacíficas.
- **Técnicas de traballo: idea principal e ideas secundarias**
 - Identificación da idea principal e das secundarias en cada parágrafo dun texto.
 - Elaboración dun resumo a partir das ideas principais seleccionadas.
 - Conciencia da importancia das técnicas de traballo para organizar a información.
- **Substantivos relacionados coa casa. Palabras polisémicas e homónimas. Topónimos**
 - Relación dos substantivos coa ilustración.
 - Buscas no dicionario e clasificación de palabras en polisémicas e homónimas.
 - Explicación de refráns.
 - Clasificación de topónimos segundo o seu significado.
 - Interese por aumentar o caudal léxico e evitar castelanismos.
- **O adxectivo cualificativo: clasificación, xénero, grao comparativo**
 - Clasificación de adxectivos en explicativos/especificativos, variables/invariables.
 - Formación do feminino de adxectivos rematados en *-án/-ano*.
 - Aplicación das partículas comparativas.
 - Explicación do significado de adxectivos dados segundo a súa posición.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- **O suxeito axente e o suxeito paciente. Oracións sen suxeito**
 - Identificación do suxeito paciente en oracións pasivas.
 - Clasificación de oracións sen suxeito.
- **As linguas do Estado español**

- Coñecemento das linguas do Estado español e do diferente *status* que presentan.
 - Valoración do plurilingüismo como unha riqueza cultural que cómpre preservar.
- **O acento diacrítico**
 - Aplicación do acento diacrítico en palabras e textos.
 - Ditado.
- **A novela. Os elementos da narración. Os recursos semánticos**
 - Clasificación de novelas segundo o título.
 - Identificación da clase de narrador nun texto de Xosé Neira Vilas.
 - Identificación de recursos semánticos: personificación, hipérbole, ironía, antítese.
 - Curiosidade por coñecer os principais recursos estilísticos da lírica.
- **Taller de escritura: a orixe**
 - Lectura dun texto de Bernardo Atxaga.
 - Redacción dun texto segundo o punto de vista dun animal.
 - Valoración dos textos creativos propios e respecto polas creacións alleas.

UNIDADE 5

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Dominar as técnicas de traballo para organizar correctamente a información dun texto.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coas compras.
4. Recoñecer os distintos determinantes e os seus usos especiais.
5. Diferenciar oracións con predicado nominal e predicado verbal.
6. Coñecer a evolución histórica da lingua galega e a importancia do seu recoñecemento na Constitución e no Estatuto de Autonomía.
7. Aplicar correctamente na práctica os distintos signos de puntuación e as maiúsculas.
8. Recoñecer as características da novela histórica e analizar os elementos da narración.
9. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto coa fluidez e a comprensión adecuadas.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Elabora diferentes esquemas a partir dun texto.
- 3.1. Aplica en distintos contextos os substantivos estudados.
- 4.1. Identifica e clasifica os determinantes dun texto.
- 4.2. Recoñece os usos especiais dos demostrativos.
- 4.3. Recoñece os usos especiais dos posesivos.
- 5.1. Discrimina o predicado verbal e o predicado nominal segundo a natureza do seu núcleo.
- 6.1. Identifica o galego como lingua propia de Galicia e coñece o proceso que o levou a converterse nunha lingua minorizada.
- 7.1. Aplica as normas de uso dos signos de puntuación e da maiúscula.
- 8.1. Sabe cales son as características propias da novela histórica.

- 8.2. Entende a diferenza entre personaxes principais e secundarios.
- 8.3. Nun texto narrativo, reconece os fragmentos onde aparecen diálogos directos e indirectos.
- 9.1. Analiza e inventa títulos para relatos e crea textos propios a partir de pautas dadas.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
- Analizar textos non-literarios, diferenciando as súas partes.

- **Autonomía e iniciativa persoal**

- Expoñer un feito con coherencia, argumentando a postura persoal.
- Analizar de maneira reflexiva as causas que levan a unha situación lingüística determinada.

- **Competencia cultural e artística**

- Valorar a lingua como sinal de identidade dun pobo e como reflexo da forma de entender a realidade.
- Valorar a importancia do labor social e institucional na defensa, recoñecemento e normalización dunha lingua.
- Valorar os refráns como froito da experiencia e da sabedoría popular.
- Valorar a creatividade na produción dos propios textos.

- **Competencia social e cidadá**

- Observar actitudes de tolerancia e respecto nos debates.
- Presentarse correctamente ante os demais.

- **Competencia para aprender a aprender**

- Elaborar un esquema a partir dun texto expositivo.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**

- Lectura e comentario dun texto de Álvaro Magalhães.
- Anotación de vocabulario novo.
 - Valoración da lectura como fonte de pracer e de aprendizaxe.

- **Técnicas de traballo: o esquema**

- Identificación da idea principal de cada parágrafo dun texto expositivo.
- Elaboración dun esquema.
 - Interese por coñecer o noso contorno, como paso previo para valoralo e protexelo.
 - Conciencia da importancia das técnicas de traballo para organizar a información.

- **Substantivos relacionados coas compras**

- Relación de palabras e imaxes.
- Agrupación de palabras segundo uns criterios determinados.
- Explicación de refráns e frases feitas.
- Buscas no dicionario.
 - Autoesixencia na elección dun léxico preciso e adecuado a cada momento.

- **Os determinantes**
 - Identificación e clasificación dos determinantes dun texto.
 - Aplicación dos determinantes e das súas contraccións en oracións e textos.
 - Explicación e aplicación dos usos particulares dos demostrativos e dos posesivos.
 - Actitude comprometida coa preservación dos bens naturais do noso Planeta.
- **O predicado**
 - Identificación das oracións simples dun texto.
 - Discriminación de predicado verbal e predicado nominal.
- **A lingua galega**
 - Reflexión acerca da evolución da lingua galega.
 - Análise dalgúns artigos fundamentais do *Estatuto de Autonomía* acerca da lingua galega.
 - Valoración da importancia do labor institucional e social para fomentar o uso da lingua.
- **Signos de puntuación**
 - Puntuación de textos.
 - Ditado.
- **A novela histórica. Elementos da narración**
 - Análise das características da novela histórica a partir dun texto de Teresa Moure.
 - Análise e clasificación dos personaxes de textos narrativos.
 - Transformación de diálogos directos en diálogos indirectos.
- **Taller de escritura: gárdame o segredo**
 - Clasificación e invención de títulos.
 - Redacción de textos creativos a partir dun segredo.

UNIDADE 6

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Dominar as técnicas de traballo para organizar correctamente a información dun texto.
3. Ampliar o vocabulario básico relacionado coa descrición física de persoas e identificar os termos complementarios.
4. Coñecer semántica e formalmente as distintas formas dos pronomes persoais átonos.
5. Coñecer a estrutura da oración copulativa e analizala sintacticamente.
6. Recoñecer as variedades de fala nos tres bloques lingüísticos de Galicia.
7. Aplicar correctamente os signos de puntuación.
8. Recoñecer as características da novela policial e analizar os elementos da narración.
9. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un mito clásico coa fluidez e a comprensión adecuadas.
- 1.2. Comenta un mito seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Realiza o resumo dun texto seguindo o procedemento adecuado.
- 3.1. Aplica en distintos contextos os adxectivos estudados.
- 3.2. Identifica os termos complementarios como unha clase de termos contrarios e aplícaos correctamente.
- 4.1. Recoñece as formas átonas dos pronomes persoais, así como as formas que resultan da súa concorrencia.
- 4.2. Diferencia na práctica o uso de *te/che* e *lle/lles*.
- 5.1. Recoñece as oracións copulativas e analiza sintacticamente o predicado nominal.
- 6.1. Coñece algúns trazos distintivos da fala dos tres bloques lingüísticos de Galicia.
- 7.1. Coñece e aplica correctamente as normas de uso dos signos de interrogación e de exclamación.
- 8.1. Recoñece nun texto as características propias da novela policial.
- 8.2. Analiza o espazo e mais a orde temporal dos acontecementos nun fragmento narrativo.
- 9.1. Reescribe un texto seguindo estratexias creativas e xogos lingüísticos.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos literarios.
- Analizar textos expositivos diferenciando as súas partes.
- Valorar a creatividade e o esforzo na produción de textos.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Facer un pequeno traballo con autonomía e reflexión.

- Competencia cultural e artística

- Valorar e respectar as distintas variantes da fala segundo o territorio.
- Valorar a importancia da lingua estándar na escrita.
- Valorar os refráns como froito da experiencia e da sabedoría popular.

- Competencia social e cidadá

- Valorar a importancia de actitudes pacíficas para a convivencia.
- Analizar actitudes de maneira crítica e razoada.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Buscar información en diversos soportes tradicionais (dicionarios, enciclopedias...) e dixitais.
- Interpretar mapas e extraer conclusións.

- Competencia para aprender a aprender

- Facer o resumo dun texto expositivo a partir dun esquema.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario

- Lectura e comentario dun mito clásico.
- Anotación de vocabulario novo.
 - Valoración da literatura tradicional como referencia para a creación doutros textos.
- **Técnicas de traballo: o resumo**
 - Lectura e análise, parágrafo a parágrafo, dun texto expositivo.
 - Elaboración dun resumo a partir dun esquema.
 - Curiosidade por coñecer os produtos propios da nosa terra.
- **Adxectivos relacionados coa descrición de persoas. Os termos complementarios**
 - Relacións de sinonimia.
 - Identificación de palabras derivadas doutras dadas.
 - Redacción dun texto descritivo cos adxectivos propostos.
 - Relación de termos complementarios.
 - Interese por aumentar o caudal léxico e evitar castelanismos.
- **Os pronomes persoais**
 - Identificación de pronomes átonos nun texto e análise das contraccións.
 - Aplicación das formas átonas *te/che* e *lle/lles* en diversas oracións e textos.
 - Aplicación das diversas formas dos pronomes átonos de 3ª persoa en función de complemento directo.
 - Substitución de sintagmas por contraccións de pronomes de CD e de CI.
 - Actitude reflexiva no uso da lingua.
- **Oracións copulativas**
 - Identificación das oracións copulativas dun texto e análise do seu predicado nominal.
- **Variedades de fala**
 - Identificación de palabras dadas co bloque lingüístico ao que pertencen.
 - Valoración da diversidade lingüística na fala como unha riqueza que cómpre conservar.
 - Valoración dunha norma estándar na escrita para acadar a corrección lingüística.
- **Signos de puntuación**
 - Puntuación de textos.
 - Ditado.
- **A novela policial. Elementos da narración**
 - Comentario dun fragmento dunha novela policial de Marilar Aleixandre.
 - Análise do tempo na narración e identificación da orde temporal seguida.
 - Análise e clasificación do espazo narrativo nun fragmento.
 - Valoración das distintas manifestacións artísticas e culturais.
- **Taller de escritura: manipulando**
 - Reescritura dun texto seguindo uns criterios lingüísticos dados.
 - Gozo cos xogos lingüísticos e creativos.

UNIDADE 7

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer as características e a linguaxe propia dos textos instrutivos.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado coa fauna e a flora.
4. Coñecer as normas de colocación dos pronomes persoais átonos e aplicarlas correctamente.
5. Coñecer a estrutura do predicado verbal e analizar oracións predicativas.
6. Coñecer as variedades sociais e situacionais da lingua.
7. Empregar correctamente algunhas grafías que poden ofrecer dificultades.
8. Analizar os elementos da narración nun fragmento narrativo.
9. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas e coñecer as diferentes clases de finais dunha narración.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Analiza as peculiaridades lingüísticas dun texto instrutivo.
- 3.1. Aplica en diferentes contextos os substantivos aprendidos na unidade.
- 4.1. Aplica correctamente as normas de colocación dos pronomes persoais átonos.
- 5.1. Identifica as oracións predicativas e sabe cales son os elementos constitutivos do predicado verbal.
- 6.1. Distingue claramente os diferentes niveis de lingua: culto, medio e vulgar.
- 6.2. Identifica os diferentes rexistros de lingua: formal e informal.
- 7.1. Aplica correctamente as normas de uso do *h*.
- 8.1. Recoñece a persoa narrativa (1ª ou 3ª) e identifícaa cun determinado tipo de narrador.
- 9.1. Coñece os catro tipos de finais distintos cos que poden rematar as historias de ficción.
- 9.2. Redacta textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos literarios.
- Analizar textos instrutivos fixándose de maneira particular na linguaxe utilizada.
- Manifestar interese pola creación de textos fantásticos e orixinais.
- Valorar a educación como factor indispensable para acadar unha correcta comunicación lingüística.

- Competencia social e cidadá

- Manifestar unha actitude comprometida ante situacións inxustas ou de abandono.
- Mostrar unha actitude respectuosa ante a maneira de vivir ou de actuar dos demais.
- Ser consciente da importancia de adecuar o rexistro lingüístico á situación concreta na que ten lugar o acto comunicativo.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Buscar información en diversos soportes e aproveitando as vantaxes que ofrecen as novas tecnoloxías.

- Competencia para aprender a aprender

- Elaborar unha ficha de autor a partir dos datos obtidos nun labor de investigación.

- Redactar un resumo dun fragmento narrativo.
- Sintetizar o tema dun texto nun título.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**

- Lectura e comentario dun texto de Manuel Rivas.
- Anotación de vocabulario novo.
 - Conciencia da importancia da educación e dos valores humanos das persoas.

- **Os textos instrutivos**

- Comentario de distintos textos instrutivos.
 - Interese por comprender e interpretar correctamente todo tipo de textos.

- **Substantivos relacionados coa fauna e a flora**

- Correspondencia entre nomes e ilustracións ou definicións.
- Relacións de sinonimia e clasificación de palabras por campos semánticos.
- Formación de palabras derivadas engadindo determinados sufixos.
 - Interese por aumentar o caudal léxico e utilizalo correctamente en todos os contextos.

- **Os pronomes persoais**

- Aplicación das normas de colocación dos pronomes átonos.
 - Gusto por dominar as convencións gramaticais que regulan a escrita.

- **O predicado verbal**

- Diferenciación de predicados verbais e predicados nominais.
- Identificación do núcleo e dos complementos nun predicado verbal.

- **Variedades de lingua**

- Reflexión acerca do nivel lingüístico que posúen diferentes falantes.
- Identificación do nivel de lingua empregado en diferentes textos.
- Identificación do rexistro lingüístico adecuado para cada situación comunicativa.
 - Conciencia da importancia da aprendizaxe para acadar un nivel de lingua correcto.
 - Esfuerzo por adecuar o rexistro lingüístico á situación comunicativa.

- **Emprego do *h***

- Aplicación do *h* en palabras e oracións.
- Aplicación de prefixos gregos con *h* e explicación do seu significado.
- Aplicación correcta de palabras que se diferencian pola presenza ou ausencia de *h*.
- Ditado.
 - Interese por utilizar correctamente certas grafías e por evitar castelanismos.

- **Elementos da narración: a persoa narrativa**

- Análise da persoa narrativa e do narrador en textos de Castelao e de M. Rivas.
- Análise dos cambios que se producen nun texto ao cambiar o punto de vista.

- **Taller de escritura: acabar ben**

- Lectura dun texto de Ursula Wölfel e análise do final elixido.
- Redacción de textos imaxinativos e innovadores.

- Gozo coa redacción de textos creativos propios e respecto cara ás producións alleas.

UNIDADE 8

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer os recursos propios dos textos oficiais.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado coa forma de ser das persoas e recoñecer os procedementos de formación dos xentilicios.
4. Saber conxugar os verbos regulares e aqueles que presentan variacións.
5. Diferenciar verbos transitivos e intransitivos e recoñecer o complemento directo dun predicado verbal.
6. Comprender os conceptos de conflito *lingüístico*, *lingua inicial* e *lingua habitual*.
7. Empregar correctamente algunhas grafías que poden ofrecer dificultades.
8. Coñecer as características propias do conto, a súa estrutura interna e a diferenza entre *final pechado* e *final aberto*.
9. Coñecer as características da fábula e a súa estrutura.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Coñece a estrutura dunha solicitude oficial e aplícaa nun texto propio.
- 3.1. Aplica en distintos contextos os adxectivos estudados.
- 3.2. Relaciona os xentilicios cos topónimos correspondentes e forma xentilicios cos sufixos adecuados.
- 4.1. Utiliza correctamente as distintas formas verbais dos verbos regulares.
- 4.2. Conxuga correctamente verbos regulares que presentan variacións.
- 5.1. Recoñece o complemento directo nun predicado verbal e substitúeo polo pronome átono correspondente.
- 6.1. Comprende a situación de conflito que se produce cando hai dúas linguas en contacto.
- 6.2. Comprende os conceptos de *lingua inicial* e *lingua habitual*.
- 7.1. Emprega correctamente as grafías *n/ñ* en situación intervocálica.
- 8.1. Analiza as características do conto, a súa estrutura interna e o tipo de final empregado.
- 9.1. Analiza as características da fábula e redacta unha a partir da súa ensinanza.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos literarios.
- Demostrar a competencia lingüística redactando textos oficiais.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Elaborar de maneira autónoma un traballo expositivo.

- **Competencia cultural e artística**
 - Reflexionar acerca da importancia do uso dunha lingua como lingua habitual para acadar a súa normalización.
 - Valorar os refráns como froito da experiencia e da sabedoría popular.
- **Competencia social e cidadá**
 - Rexeitar comportamentos discriminatorios por razóns de sexo.
 - Debater sobre un tema con tolerancia e respecto polas opinión alleas.
- **Tratamento da información e competencia dixital**
 - Buscar información en diversos soportes tradicionais e aproveitando as vantaxes que ofrecen as novas tecnoloxías.
 - Interpretar gráficos e extraer conclusións.
- **Competencia para aprender a aprender**
 - Elaborar cadros que reflectan con claridade os datos obtidos nun labor de investigación.
 - Elaborar unha ficha de autor.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**
 - Lectura e comentario dun texto de Fina Casalderrey.
 - Valoración do estudo como fonte de enriquecemento e de formación persoal.
- **Os textos oficiais: a solicitude**
 - Redacción dunha solicitude a partir dun modelo.
 - Interese por aprender a manexar textos de diferentes tipos.
- **Adxectivos relacionados coa forma de ser. Os xentilicios**
 - Correspondencia entre palabras e o seu significado.
 - Relación de sinónimos e termos contrarios.
 - Identificación de palabras derivadas coa palabra primitiva da que proceden.
 - Formación de xentilicios e correspondencia cos seus topónimos.
 - Gusto por elixir a palabra máis adecuada para cada contexto.
- **Os verbos: verbos regulares e verbos con variacións**
 - Uso axeitado das diferentes formas dos verbos regulares para completar textos.
 - Definición de formas verbais segundo as súas desinencias.
 - Conxugación de verbos con variacións e aplicación das formas correctas.
 - Esforzo por dominar a conxugación dos verbos regulares.
- **Os complementos do verbo: complemento directo**
 - Recoñecemento de verbos transitivos e intransitivos.
 - Identificación do complemento directo nunha oración e análise da frase que desempeña esa función.
 - Substitución dunha frase que funciona como CD polo pronome átono correspondente.
- **O galego hoxe: linguas en contacto, lingua inicial e lingua habitual**
 - Interpretación e análise de gráficos.

- Elaboración de cadros que recollan os datos obtidos nun labor de investigación.
 - Valoración do galego como lingua habitual na nosa comunidade.
- **Emprego de *n* e *ñ***
 - Aplicación práctica de *n* e *ñ* intervocálico en palabras que poden ofrecer dúbidas.
 - Esfuerzo por evitar as interferencias do castelán e por facer un uso correcto da lingua.
- **O conto**
 - Análise das características e da estrutura dun conto de Ánxel Fole.
 - Clasificación dun conto segundo o seu tema.
 - Sensibilidade estética perante as producións literarias.
- **Taller de escritura: empezar polo final**
 - Análise das características e da estrutura dunha fábula.
 - Creación dunha fábula a partir dunha ensinanza dada.
 - Valoración da literatura tradicional como medio de aprendizaxe e crítica.

UNIDADE 9

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Recoñecer as características e a estrutura propias dos textos expositivos.
3. Coñecer o vocabulario básico estudado e recoñecer antropónimos.
4. Saber conxugar correctamente os verbos irregulares.
5. Recoñecer o complemento indirecto nunha oración.
6. Comprender os conceptos de *competencia* e *actitude lingüística*.
7. Empregar correctamente algunhas grafías que poden ofrecer dificultades.
8. Coñecer as características e os recursos propios da lírica medieval.
9. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Coñece os pasos necesarios para preparar correctamente unha conferencia.
- 3.1. Aplica en diferentes contextos os verbos de acción estudados.
- 3.2. Recoñece antropónimos e clasifícaos segundo o seu significado.
- 4.1. Conxuga correctamente os verbos irregulares.
- 5.1. Recoñece o complemento indirecto e substitúeo polo pronome átono correspondente.
- 6.1. Comprende os conceptos de *competencia lingüística* e de *actitude lingüística* e reflexiona acerca da situación actual do galego.
- 7.1. Aplica correctamente b e v en verbos acabados en *-ber/-ver* e *-bir/-vir*.
- 8.1. Clasifica e comenta cantigas tendo en conta a métrica e os recursos estilísticos propios da lírica medieval.
- 9.1. Sabe que é un acróstico e crea acrósticos seguindo unhas pautas dadas.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos literarios.
- Preparar textos expositivos e ser capaz de expoñelos en público con coherencia e fluidez.
- Gozar coa creación de textos propios e cos xogos lingüísticos.

- **Autonomía e iniciativa persoal**

- Elaborar de maneira autónoma un traballo expositivo.
- Analizar de maneira reflexiva as causas dunha situación lingüística determinada e propoñer solucións.

- **Competencia cultural e artística**

- Reflexionar acerca da situación actual da lingua galega.
- Valorar os refráns como froito da experiencia e da sabedoría popular.

- **Tratamento da información e competencia dixital**

- Buscar información en diversos soportes, tanto tradicionais (dicionarios, enciclopedias...) como correspondentes ás novas tecnoloxías.
- Interpretar gráficos e analizar os datos que conteñen.

- **Competencia para aprender a aprender**

- Elaborar un resumo dun fragmento narrativo.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**

- Lectura e comentario dun texto literario de Francisco Fernández Naval.
- Anotación e interiorización do vocabulario novo.
 - Gozo coa lectura de novelas de aventuras e suspense.

- **Os textos expositivos**

- Preparación dunha conferencia sobre un tema determinado.
- Elección dos medios audiovisuais máis adecuados para a exposición.
 - Conciencia do valor expresivo e comunicativo da linguaxe non-verbal.

- **Verbos de acción. Os antropónimos**

- Substitución de verbos polisémicos por outros de significado máis preciso.
- Diferenciación práctica de *invertir/invertir*, *recorrer/percorrer*.
- Corrección de castelanismos.
- Clasificación de antropónimos segundo o seu significado.
 - Curiosidade por coñecer a procedencia das palabras.

- **O verbo: os verbos irregulares**

- Identificación de verbos en diversos textos e definición segundo as súas desinencias.
- Aplicación en oracións e textos das formas adecuadas dos verbos irregulares.
- Transformación de oracións e textos cambiando o tempo verbal.
 - Orde e precisión na reflexión sobre a lingua.

- **Os complementos do verbo: o complemento indirecto**
 - Identificación do complemento directo e do complemento indirecto nun texto.
 - Substitución das frases que funcionan como CI polo pronome átono correspondente.
- **O galego hoxe: competencia lingüística e actitudes lingüísticas**
 - Interpretación e comentario de gráficos.
 - Reflexión acerca das actitudes lingüísticas con respecto ao galego.
- **Emprego de b e v: verbos acabados en -ber/-ver e en -bir/-vir**
 - Aplicación práctica de *caber/precaver*, *absolver/absorber*.
 - Aplicación de verbos acabados en *-ber/-ver*, *-bir/-vir* e das súas familias léxicas.
 - Interese por aplicar correctamente as normas ortográficas.
- **A lírica medieval**
 - Análise e clasificación de cantigas medievais.
 - Comentario da rima e dos recursos estilísticos (paralelismo, leixa-pren, refrán).
 - Elección de versos para completar unha cantiga tendo en conta os recursos estilísticos.
 - Valoración da tradición literaria como referencia para a creación doutros textos.
- **Taller de escritura: acrósticos**
 - Recoñecemento e redacción de versos acrósticos.
 - Gusto pola creación de textos innovadores e polos xogos lingüísticos.

UNIDADE 10

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer algunhas mostras de textos persoais e identificar as súas peculiaridades.
3. Coñecer o vocabulario básico relacionado co parentesco e diferenciar termos recíprocos.
4. Saber cales son as formas nominais dos verbos e identificar e clasificar perífrases verbais.
5. Recoñecer o complemento circunstancial nunha oración e o complemento axente nunha oración pasiva.
6. Comprender os conceptos de *bilingüismo* e *diglosia*.
7. Empregar correctamente as vogais en determinadas palabras que poden ofrecer dificultades.
8. Coñecer os temas máis frecuentes da lírica e algunhas estrofas de tres e catro versos.
9. Redactar textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Recoñece as características de distintos tipos de textos persoais (carta, correo electrónico, notas, SMS).
- 3.1. Aplica en diferentes contextos os substantivos estudados.
- 3.2. Identifica os termos recíprocos e diferéncias dos antónimos e complementarios.
- 4.1. Coñece as formas nominais dos verbos.

- 4.2. Identifica e clasifica perífrases verbais segundo o matiz que expresen.
- 5.1. Identifica o complemento circunstancial nunha oración e sabe que frases poden desempeñar esta función.
- 5.2. Identifica o complemento axente nunha oración pasiva.
- 6.1. Comprende os conceptos de *bilingüismo* e *diglosia* e reflexiona acerca da situación actual do galego.
- 7.1. Aplica correctamente as vogais en palabras que poden ofrecer dúbidas polas interferencias do castelán.
- 8.1. Recoñece as estrofas máis comúns de tres e catro versos e identifica un soneto.
- 9.1. Redacta textos propios seguindo determinadas estratexias creativas.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos.
- Demostrar a competencia lingüística redactando correctamente diversos textos persoais.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Expresar os sentimentos sen prexuízos.

- Competencia cultural e artística

- Reflexionar acerca das medidas necesarias para que as dúas linguas dunha comunidade convivan en situación de igualdade.
- Valorar a literatura popular e tradicional, como expresión da percepción da vida que ten un pobo e como referente para a creación de textos posteriores.
- Valorar os refráns como froito da sabedoría popular.

- Competencia social e cidadá

- Argumentar de maneira sólida as propias opinións.
- Debater sobre un tema con tolerancia e respecto.
- Mostrar actitudes solidarias con respecto aos máis débiles.
- Valorar a familia e os vínculos afectivos.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Buscar información en diversos soportes tradicionais e aproveitando as vantaxes que ofrecen as novas tecnoloxías.

- Competencia para aprender a aprender

- Elaborar unha ficha de autor.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación.

CONTIDOS

- Lectura e comentario

- Lectura e comentario dun texto literario.
- Valoración da solidariedade e da xenerosidade.

- Os textos persoais: carta, correo electrónico, notas, SMS

- Análise e comentario de distintos textos persoais.
- Análise dos distintos elementos que interveñen en cada texto.

- **Substantivos relacionados coas relacións de parentesco. Os termos recíprocos**
 - Transformación de substantivos masculinos en femininos.
 - Correspondencia entre termos e definicións.
 - Relacións de sinonimia.
 - Emparellamentos de termos recíprocos.
 - Interese por utilizar correctamente a nosa lingua, evitando castelanismos.

- **O verbo: as formas nominais, as perífrases verbais**
 - Identificación das formas nominais de calquera verbo.
 - Identificación de perífrases verbais e dos elementos que as constitúen.
 - Clasificación de perífrases e explicación do seu significado.
 - Orde e precisión na reflexión sobre a lingua.

- **Os complementos do verbo: o complemento circunstancial, o complemento axente**
 - Identificación das frases que funcionan como CC nun texto.
 - Discriminación entre oracións activas e pasivas e identificación, nestas últimas, do complemento axente.
 - Transformación de oracións activas a pasivas.

- **Bilingüismo e diglosia. As interferencias lingüísticas**
 - Reflexión, a partir de textos, acerca da situación de diglosia que se produce en Galicia.
 - Corrección de castelanismos.
 - Valoración da importancia de usar a lingua galega en calquera situación comunicativa e evitando castelanismos, como paso indispensable para acadar a súa normalización.

- **Uso correcto das vogais**
 - Aplicación das vogais adecuadas para completar palabras que poden ofrecer dúbidas.
 - Ditado.
 - Interese por escribir correctamente e evitar castelanismos.

- **A lírica amorosa e a poesía social. Algunhas estrofas de tres e catro versos**
 - Análise e comentario de diferentes textos poéticos de Rosalía de Castro, Celso Emilio Ferreiro, Curros Enríquez, Manuel Rivas e Ana M.ª Fernández, atendendo principalmente á rima, á métrica e aos recursos literarios estudados.
 - Clasificación de distintos tipos de estrofas e identificación dun soneto.

- **Taller de escritura. Poesía de diario**
 - Redacción de textos literarios a partir de rutinas diarias.
 - Sensibilidade estética perante as producións literarias propias e alleas.

UNIDADE 11

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Comprender que son os conectores e utilízalos correctamente nas producións persoais.
3. Coñecer o vocabulario básico estudado e aplicar correctamente palabras parónimas.
4. Recoñecer e clasificar os adverbios e as locucións adverbiais.

5. Clasificar unha oración simple segundo a natureza do predicado e segundo o suxeito.
6. Analizar a situación actual do galego no ensino.
7. Utilizar correctamente os grupos consonánticos con *l* e *r*.
8. Coñecer outras manifestacións actuais da lírica.
9. Redactar textos poéticos seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Recoñece e clasifica conectores e comprende cal é a súa función.
- 3.1. Aplica en diferentes contextos os substantivos estudados.
- 3.2. Identifica e aplica correctamente palabras parónimas.
- 4.1. Recoñece e clasifica adverbios e locucións adverbiais, e identifica a palabra que modifican en cada caso.
- 5.1. Clasifica as oracións en activas e pasivas, copulativas e predicativas, transitivas e intransitivas.
- 5.2. Clasifica as oracións segundo a presenza ou ausencia do suxeito.
- 6.1. Reflexiona acerca da aplicación da *Lei de Normalización Lingüística* no ensino.
- 7.1. Aplica correctamente os grupos consonánticos con *l* e con *r*.
- 8.1. Comenta as características propias de textos poéticos de verso libre, da poesía visual e da prosa poética.
- 9.1. Redacta textos poéticos seguindo determinadas estratexias creativas.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos, tanto literarios coma non-literarios.
- Valorar o coñecemento e dominio de todos os mecanismos da lingua para acadar un grao correcto de competencia lingüística, tanto na comprensión como na produción de textos.
- Interesarse por todos os procedementos que poidan fomentar a creatividade e a imaxinación.
- Definir tecnicismos con corrección.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Analizar con rigor as vantaxes e os inconvenientes que presenta calquera actividade.
- Comentar de maneira crítica e persoal unha cita de autor.

- Competencia cultural e artística

- Reflexionar acerca da importancia de valorar por igual e sen prexuízos todas as linguas e ser consciente de que unha lingua é moito máis ca un sistema de comunicación.
- Valorar a importancia do ensino no grao de adquisición e dominio dunha lingua.
- Valorar a percepción que teñen os máis vellos con respecto á evolución da lingua galega.

- Competencia para aprender a aprender

- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**
 - Lectura e comentario dun texto literario de Suso de Toro.
 - Valoración do dereito á intimidade de calquera persoa.
- **Os conectores**
 - Elección dos conectores adecuados para completar textos.
 - Interese por dominar os distintos mecanismos da lingua necesarios para interpretar e redactar correctamente diferentes tipos de textos.
- **Substantivos relacionados cos oficios e as profesións. As palabras parónimas**
 - Aplicación do vocabulario aprendido en diferentes contextos.
 - Explicación do significado de refráns.
 - Elección de sufixos para formar o masculino e feminino de substantivos derivados.
 - Discriminación e aplicación práctica de parónimos.
 - Interese por ampliar o caudal léxico e por evitar castellanismos.
- **Os adverbios**
 - Identificación e clasificación de adverbios e locucións adverbiais.
 - Correspondencia entre adverbios e o seu significado.
 - Substitución de frases por un adverbio ou locución adverbial.
- **Clases de oracións**
 - Busca nun texto de diferentes clases de oracións.
 - Análise sintáctica e clasificación de oracións.
- **O galego no ensino**
 - Lectura crítica dun texto no que se manifestan prexuízos con respecto á lingua galega.
 - Análise crítica da aplicación da *Lei de Normalización Lingüística* no ensino.
 - Reflexión acerca do aspecto emocional que ten o uso dunha lingua.
 - Valoración da importancia do labor institucional para a normalización dunha lingua.
- **Grupos consonánticos: grupos con *l* e con *r***
 - Busca de sinónimos e termos contrarios.
 - Aplicación de *l* ou *r* para completar palabras con grupos consonánticos.
 - Ditado.
 - Interese por aplicar correctamente as normas ortográficas.
- **Outras manifestacións da lírica: poemas de verso libre, poesía visual, prosa poética**
 - Lectura, análise e comentario dun poema de verso libre de Fran Alonso.
 - Lectura, análise e comentario de diversos exemplos de poesía visual e caligramas.
 - Lectura, análise e comentario dun fragmento de prosa poética de A. García Teijeiro.
 - Valoración dos elementos creativos e innovadores da poesía.
- **Taller de escritura: xogos poéticos**
 - Redacción de textos poéticos a partir de xogos lingüísticos.

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Ler con fluidez un texto literario e realizar o comentario correspondente.
2. Coñecer os mecanismos que proporcionan cohesión a un texto.
3. Coñecer o vocabulario básico estudado e identificar hipocorísticos.
4. Recoñecer as preposicións e as conxuncións e identificar a súa función como palabras de relación.
5. Recoñecer unha oración composta e diferenciar a composición por coordinación e por subordinación.
6. Comprender cando se pode dicir que unha lingua está *normalizada* e analizar a situación do galego.
7. Utilizar correctamente os grupos consonánticos cultos con *-cc-* e con *-ct-*
8. Analizar un fragmento teatral e clasificalo segundo corresponda a unha comedia, unha traxedia ou un drama.
9. Redactar textos poéticos seguindo determinadas estratexias creativas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Le un texto con fluidez e comprensión.
- 1.2. Comenta un texto narrativo seguindo uns criterios dados.
- 2.1. Analiza os mecanismos que proporcionan cohesión a un texto.
- 3.1. Aplica en diferentes contextos os verbos estudados.
- 3.2. Identifica hipocorísticos e relaciónaos co nome propio correspondente.
- 4.1. Coñece as preposicións e as locucións prepositivas e aplícaa con corrección.
- 4.2. Identifica e clasifica conxuncións segundo a relación que establezan.
- 5.1. Identifica as oracións compostas e clasifícaa segundo sexan compostas por coordinación ou por subordinación.
- 6.1. Comprende o concepto de *normalización lingüística* e analiza a situación do galego.
- 7.1. Sabe cando se conservan os grupos cultos *-cc-/-ct-* e cando se reducen a *-c-/-t-*, e aplicación na práctica.
- 8.1. Coñece as características propias da comedia, da traxedia e do drama.
- 8.2. Coñece a estrutura dunha obra teatral e diferencia actos, cadros e escenas.
- 9.1. Redacta textos poéticos seguindo modelos de cancións populares.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos, tanto literarios como non-literarios.
- Valorar o coñecemento e dominio de todos os mecanismos da lingua para acadar un grao correcto de competencia lingüística, tanto na comprensión como na produción de textos.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Ser capaz de «dicir non» ante situacións que non nos conveñen.
- Analizar situacións lingüísticas con rigor, valoración crítica e autonomía persoal.

- Competencia cultural e artística

- Fomentar a normalización do galego en calquera ámbito.
- Valorar a tradición e a literatura popular como parte privilexiada do noso acervo cultural.
- Valorar os refráns como froito da sabedoría popular.

- **Competencia social e cidadá**
 - Propoñer solucións para que a nosa lingua sexa aceptada socialmente como unha «lingua de prestixio».
- **Competencia para aprender a aprender**
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario**
 - Lectura e comentario dun texto literario de Xosé Luis Méndez Ferrín.
 - Valoración da amizade e fomento da autoestima.
- **A cohesión textual**
 - Análise comparativa de textos segundo os mecanismos que proporcionan cohesión.
 - Corrección de textos utilizando os mecanismos de cohesión textual.
 - Valoración dos mecanismos que ten a lingua para redactar correctamente os textos, de maneira que resulten claros e amenos para o receptor.
- **Verbos relacionados coa sensación de medo. Os hipocorísticos**
 - Aplicación do vocabulario aprendido en diferentes contextos.
 - Correspondencia entre verbos e frases feitas.
 - Identificación de antónimos, complementarios e recíprocos.
 - Relación entre hipocorísticos e os nomes propios correspondentes.
 - Interese por ampliar o caudal léxico propio e por utilizar as palabras con corrección.
- **Preposicións e conxuncións**
 - Identificación das preposicións e locucións prepositivas presentes nun texto.
 - Aplicación de preposicións e locucións prepositivas para completar textos.
 - Discriminación na práctica das preposicións *ata/deica*.
 - Identificación e clasificación de conxuncións.
 - Orde e precisión na reflexión sobre a lingua.
- **A oración composta**
 - Identificación de oracións compostas nun texto.
 - Identificación dos nexos que unen os dous membros dunha oración composta.
 - Clasificación de oracións compostas por coordinación e por subordinación.
- **O futuro do galego**
 - Análise do labor levado a cabo polo equipo de Normalización Lingüística do centro.
 - Redacción de propostas para mellorar a normalización do galego no centro e na propia localidade.
 - Valoración da iniciativa persoal para acadar nun futuro a completa normalización do galego.
- **Grupos consonánticos: os grupos cultos con -cc- e -ct-**
 - Aplicación de parónimos.
 - Aplicación práctica de -cc-/-c- e -ct-/-t-.
- **O xénero dramático**
 - Análise, comentario e clasificación de diversos fragmentos teatrais de Manuel Núñez Singala, Euloxio Rodríguez Ruibal e Salvador Espriu.

- Taller de escritura: cancións tradicionais

- Redacción de textos a partir de fragmentos de cancións tradicionais.
- Gozo coa lectura e recreación de cancións tradicionais.

3º ESO

UNIDADE 1

OBXECTIVOS

1. Entender a intención estética da linguaxe literaria e como condiciona os elementos fónicos, morfolóxicos, léxicos e sintácticos empregados.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico do vestiario.
3. Identificar o galego como lingua propia, coñecer os seus constituíntes e a súa evolución histórica desde o seu nacemento como galego-portugués ata o século XIX.
4. Aplicar correctamente as regras de acentuación.
5. Coñecer as principais características da literatura popular.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Identifica e analiza algúns recursos que determinan un texto como literario.
- 2.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico do vestiario.
- 3.1. Diferencia palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.
- 3.2. Recoñece os elementos de substrato e superestrato na lingua galega.
- 3.3. Coñece as etapas da historia da lingua galega.
- 4.1. Aplica correctamente as regras de acentuación.
- 5.1. Coñece as principais características da literatura popular e identifica os xéneros da prosa máis abondosos: o conto e a lenda.
- 5.2. Recoñece os diferentes tipos de cantigas.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
- Ler de maneira comprensiva fragmentos non literarios propostos.
- Definir conceptos traballados coas súas palabras, seguindo as normas lexicográficas de definición.
- Redactar unha descrición física dun personaxe atendendo ao vocabulario aprendido.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Poñer exemplos do aprendido.
- Reflexionar acerca da importancia das normas de acentuación e ser capaz de argumentar con

solidez o exposto.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Utilizar eficazmente as novas tecnoloxías para pescudar sobre un tema dado e obter información.

- Competencia cultural e artística

- Valorar a riqueza que nos ofrece a lingua legada polos nosos antepasados, como un ben común que cómpre conservar, coñecer e defender.
- Valorar os traballos creativos propios e alleos.

- Competencia para aprender a aprender

- Elaborar resumos, sínteses e cadros.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través de exercicios de autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. A intención estética da linguaxe literaria

- Lectura do fragmento dunha novela coa pronunciación axeitada.
- Realización dun comentario do texto proposto.
- Exercicios de vocabulario a partir do texto.
- Identificación das ideas esenciais de cada parágrafo e da idea central do fragmento.
- Análise dalgúns recursos que determinan o texto como literario.
- Valoración da lectura como fonte de enriquecemento persoal.
- Valoración do feito literario como produto lingüístico, estético e socio-cultural.

- Campo semántico do vestiario

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico do vestiario.
- Resolución de xeroglíficos.
- Interese por ampliar o caudal léxico.

- O galego, lingua románica

- Identificación da procedencia de palabras dadas.
- Asociación de voces patrimoniais cos étimos correspondentes.
- Asociación de palabras cultas e patrimoniais.
- Identificación de voces cultas, semicultas e patrimoniais.
- Valoración da lingua galega desde unha perspectiva histórica.

- Orixe e evolución histórica do galego como lingua propia de Galicia

- Busca de información sobre a toma do monte Medulio e lectura dun poema sobre este tema.
 - Comentario de textos de diferentes etapas da historia da lingua galega.
- Interese por coñecer a orixe e evolución histórica do galego.

- Regras de acentuación

- División de palabras en sílabas.
- Identificación de ditongos, tritongos e hiatos.
- Aplicación práctica das regras de acentuación.
- Actitude reflexiva e esixente no uso da lingua.

- **A literatura popular**

- Comentario dun conto e dunha lenda.
- Análise e clasificación de cantigas populares.
- Valoración da literatura popular como expresión colectiva da identidade cultural dun pobo.
- Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística da identidade histórica e colectiva.

UNIDADE 2

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Entender o concepto de «xénero literario» e recoñecer as características máis destacables dos tres grandes xéneros.
2. Recoñecer os conectores textuais máis comúns e os mecanismos de cohesión textual.
3. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico dos animais.
4. Descompoñer as palabras nos seus compoñentes e recoñecer o significado dos prefixos e sufixos máis comúns.
5. Clasificar as palabras segundo os seus constituíntes e entender o concepto de «familia léxica».
6. Aplicar correctamente o til diacrítico.
7. Coñecer as principais características da literatura galego-portuguesa medieval.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Distingue os tres grandes xéneros e recoñece as súas características máis destacables.
- 2.1. Recoñece algúns enlaces léxicos, como as repeticións, a sinonimia, a hiperonimia e a función cohesiva das familias léxicas.
- 3.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico dos animais.
- 4.1. Analiza os elementos que forman unha palabra.
- 4.2. Recoñece palabras formadas por prefixación e explica o significado dalgúns prefixos.
- 4.3. Recoñece palabras formadas por sufixación e descomponas nos seus elementos, explicando o significado dalgúns sufixos derivativos e alterativos.
- 5.1. Diferencia palabras simples, derivadas, compostas e parasintéticas, e forma familias léxicas.
- 6.1. Aplica correctamente o til diacrítico.
- 7.1. Coñece a orixe e o *corpus* da literatura galego--portuguesa medieval.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos.
- Definir conceptos básicos atendendo ás regras lexicográficas de definición.
- Crear textos propios aplicando o vocabulario aprendido.

- **Autonomía e iniciativa persoal**

- Poñer exemplos do aprendido.
- Aplicar o aprendido en contextos próximos da vida cotiá.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información.

- Competencia para aprender a aprender

- Elaborar un esquema numérico.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. Os xéneros literarios

- Lectura de dous textos literarios coa pronunciación axeitada.
- Realización dun comentario dos textos propostos.
- Exercicios de vocabulario a partir dos textos.
- Resumo do argumento do texto.
- Análise dos elementos narrativos, líricos e teatrais do texto.
- Valoración de diversas manifestacións literarias como fonte de pracer e divertimento.
- Interese e gusto pola lectura de textos literarios de diferentes xéneros.

- Os enlaces léxicos

- Análise dos enlaces léxicos que dan cohesión a un texto.
- Curiosidade e interese por coñecer os mecanismos que dan cohesión a un texto.

- Campo semántico dos animais

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico dos animais.
- Resolución de cruzadas e xeroglíficos.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.

- A estrutura das palabras

- Análise dos compoñentes de palabras.
- Formación de palabras mediante a anteposición de prefixos.
- Clasificación de palabras derivadas segundo teñan sufixos alterativos ou derivativos.
- Formación de antónimos mediante a anteposición de prefixos.
- Identificación dos prefixos de palabras derivadas, explicando o seu valor.
- Identificación do valor dos sufixos de palabras dadas.
- Diferenciación dos distintos valores do sufixo *-iño*.
- Formación de xentilicios aplicando o sufixo derivativo adecuado.
- Curiosidade e interese polos mecanismos que rexen a formación das palabras da nosa lingua.

- Clases de palabras. A familia léxica

- Identificación da palabra base da que proceden palabras derivadas.
- Discriminación de palabras derivadas e parasintéticas.
- Identificación dos compoñentes de palabras compostas e de compostos cultos.
- Clasificación de palabras en simples, derivadas, compostas e parasintéticas.
- Formación de familias léxicas regulares e irregulares.
- Actitude reflexiva no uso da lingua.

- A literatura galego-portuguesa medieval

- Clasificación de cantigas segundo a temática e a voz textual.
- Análise e comentario de diferentes cantigas.
- Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística da identidade histórica e colectiva.

UNIDADE 3

OBXECTIVOS

1. Identificar as características do xénero poético.
2. Recoñecer os conectores textuais máis comúns e os mecanismos de cohesión textual.
3. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico do tempo atmosférico.
4. Identificar substantivos morfolóxica e sintacticamente e clasificalos segundo o seu significado e segundo a súa estrutura.
5. Recoñecer o xénero dos substantivos e aplicar as regras de formación de feminino e plural.
6. Coñecer e aplicar correctamente os signos de puntuación.
7. Coñecer as principais características das cantigas de amigo.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Identifica as características do xénero poético.
- 2.1. Recoñece algúns elementos de cohesión textual e analiza os enlaces léxicos.
- 3.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico do tempo atmosférico.
- 4.1. Identifica substantivos morfolóxica e sintacticamente e clasifícaos segundo o seu significado e segundo a súa estrutura.
- 5.1. Identifica substantivos femininos e masculinos e forma o feminino de substantivos dados, recoñecendo a diferenza de significado que o xénero pode comportar.
- 5.2. Forma o plural de substantivos simples e compostos, e identifica a diferenza de significado que o número pode comportar.
- 6.1. Usa correctamente o punto, a coma, o punto e coma, os dous puntos e os puntos suspensivos.
- 7.1. Identifica e comenta cantigas de amigo.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**
 - Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
 - Ler de maneira comprensiva fragmentos de textos non literarios.
 - Explicar coas propias palabras o significado de diversos termos.
- **Autonomía e iniciativa persoal**
 - Poñer exemplos do aprendido.
 - Elaborar traballos de maneira individual e expoñelos con corrección diante da clase.
- **Tratamento da información e competencia dixital**

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información.
- Buscar información en soportes tradicionais (enciclopedia) para ampliar coñecementos.
- **Competencia para aprender a aprender**
 - Facer diferentes esquemas numéricos a partir da información proporcionada no libro de texto.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario. O xénero poético**
 - Lectura dun poema coa entoación axeitada.
 - Realización dun comentario do poema proposto.
 - Exercicios de vocabulario a partir do texto.
 - Enunciación do tema e resumo do argumento.
 - Análise das características do texto poético.
 - Valoración dos textos poéticos como medio para desenvolver a sensibilidade estética e estimular a imaxinación.
- **Os elementos de cohesión**
 - Análise dalgúns elementos de cohesión: adverbios, paralelismo, refrán.
 - Análise dalgúns enlaces léxicos: repetición, sinonimia, antonimia, hiperonimia.
 - Curiosidade e interese por coñecer os mecanismos que dan cohesión a un texto.
- **Campo semántico do tempo atmosférico**
 - Aplicación práctica das palabras do campo semántico do tempo atmosférico.
 - Resolución dun encadeado.
 - Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.
- **Os substantivos**
 - Identificación e clasificación de substantivos en textos dados.
 - Correspondencia entre substantivos colectivos e individuais.
 - Correspondencia entre substantivos concretos e abstractos.
 - Análise da función de frases substantivas e nominais en oracións dadas.
- **O xénero e o número do substantivo**
 - Clasificación de substantivos en masculinos e femininos.
 - Clasificación de substantivos con flexión de xénero e invariables.
 - Identificación de substantivos epícenos.
 - Aplicación das principais correspondencias entre masculino e feminino.
 - Análise das diferenzas de significado que as marcas de xénero e número poden comportar.
 - Transformación a feminino e/ou plural de palabras ou enunciados dados.
- Actitude reflexiva e esixente no uso da lingua.
- **Signos de puntuación: punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos**
 - Aplicación dos signos de puntuación en oracións e textos dados.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección ortográfica.
- **A lírica profana (I): A cantiga de amigo**

- Comentario de cantigas de amigo.
- Aplicación dos recursos de paralelismo, leixaprén e refrán para completar unha cantiga.
- Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística da identidade histórica e colectiva.

UNIDADE 4

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Identificar as figuras literarias máis comúns nos textos poéticos.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico das árbores, plantas e flores.
3. Identificar semántica, morfolóxica e sintacticamente o adxectivo e coñecer os graos que pode admitir.
4. Coñecer e aplicar correctamente os signos de puntuación.
5. Coñecer as principais características das cantigas de amor.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Nun texto dado, identifica os recursos semánticos, morfosintácticos e fónicos empregados.
- 2.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico das plantas.
- 3.1. Identifica semántica, morfolóxica e sintacticamente o adxectivo e aplica correctamente as regras de xénero e número na concordancia co substantivo.
- 3.2. Identifica e aplica os graos que pode admitir o adxectivo.
- 4.1. Usa correctamente a raia, as parénteses e as comiñas.
- 5.1. Identifica e comenta cantigas de amor.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
 - Ler de maneira comprensiva fragmentos de textos non literarios.
- Redactar e expoñer textos atendendo á redacción e á corrección ortográfica.

- **Autonomía e iniciativa persoal**

- Poñer exemplos do aprendido.
- Analizar e expoñer información achegando argumentos sólidos que a xustifiquen.

- **Tratamento da información e competencia dixital**

- Buscar información, tanto en soportes tradicionais como dixitais, para ampliar coñecementos.

- **Competencia cultural e artística**

- Analizar cancións de amor actuais a partir dos coñecementos adquiridos sobre os tópicos das cantigas de amor.

- **Competencia para aprender a aprender**

- Facer un esquema de claves e un esquema numérico a partir da información proporcionada no libro de texto.
- Facer un cadro que recolla o emprego das diferentes partículas comparativas.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. As figuras literarias

- Lectura dun soneto coa entoación axeitada.
- Realización dun comentario do poema proposto.
- Exercicios de vocabulario a partir do texto.
- Identificación da voz textual e análise métrica.
- Análise dos recursos semánticos, morfosintácticos e fónicos do poema.
- Valoración dos textos poéticos como medio para desenvolver a sensibilidade estética e estimular a imaxinación.

- Campo semántico das árbores, plantas e flores

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico das plantas.
 - Clasificación de nomes de árbores segundo o seu xénero.
- Xeroglíficos e xogos lingüísticos.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.

- O adxectivo cualificativo. Os graos do adxectivo

- Recoñecemento e clasificación de adxectivos explicativos e especificativos.
 - Análise da función sintáctica de frases adxectivas en oracións dadas.
 - Transformación de adxectivos masculinos en femininos.
- Análise do cambio de significado que pode comportar a colocación do adxectivo antes ou despois do substantivo.
 - Transformación dos graos de adxectivos dados.
 - Elección das partículas comparativas adecuadas para completar oracións.
 - Relación de formas sintéticas de comparativo e superlativo con adxectivos dados.
 - Formación de superlativos cultos.
 - Comparación de personaxes aplicando as estruturas comparativas gramaticais.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección gramatical da lingua.

- Os signos de puntuación: raia, parénteses e comiñas

- Aplicación da raia, as parénteses e as comiñas en oracións e textos dados.
- Interese por aplicar correctamente os signos de puntuación.

- A lírica profana (II): A cantiga de amor

- Análise e comentario de diferentes cantigas de amor, atendendo aos recursos formais característicos do xénero.
 - Discriminación de cantigas de refrán e de mestría.
- Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística da identidade histórica e colectiva.
- Valoración dos textos literarios como obras de arte que seguen vixentes a través do tempo.

UNIDADE 5

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Coñecer e diferenciar os xéneros narrativos.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico do mar e os barcos.
3. Identificar e diferenciar os adxectivos determinativos.
4. Aplicar correctamente as grafías *b* e *v* en palabras dadas.
5. Coñecer as principais características das cantigas de escarnio e maldicir.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Diferencia e analiza as características da novela e do conto dentro dos xéneros narrativos.
- 2.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico do mar e os barcos.
- 3.1. Identifica os artigos determinados e indeterminados, e emprega correctamente as súas contraccións.
- 3.2. Coñece as regras que rexen o uso das segundas formas do artigo determinado.
- 3.3. Coñece e usa correctamente os demostrativos.
- 3.4. Coñece e usa correctamente os posesivos.
- 3.5. Coñece e usa correctamente os numerais.
- 3.6. Coñece e usa correctamente os indefinidos.
- 3.7. Coñece e usa correctamente os interrogativos e exclamativos.
- 4.1. Aplica correctamente *b* ou *v* en palabras dadas.
- 5.1. Identifica e comenta cantigas de escarnio e maldicir.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos literarios.
- Poñer exemplos do aprendido.
- Redactar textos diversos atendendo especialmente á corrección ortográfica e á redacción.

- **Autonomía e iniciativa persoal**

- Elaborar traballos de maneira autónoma, a partir da información recollida e seguindo uns pasos dados.
- Argumentar e emitir xuízos propios.

- **Competencia social e cidadá**

- Relaciona as cantigas medievais con algunhas celebracións propias da nosa comunidade, como o Entroido e os Maíos.

- **Competencia para aprender a aprender**

- Recoñecer a idea central dun texto.
- Facer cadros e diferentes tipos de esquemas.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario. O xénero narrativo**

- Lectura dun conto literario coa pronunciación axeitada.
- Realización dun comentario do texto proposto.
- Exercicios de vocabulario a partir do texto.
- Enunciación do tema e elección dun título para o texto.
- Análise das características que determinan o texto como un conto.
- Redacción dun conto.
- Valoración de diversas manifestacións literarias como fonte de pracer e divertimento.

- **Campo semántico do mar e os barcos**

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico do mar e os barcos.
- Correspondencias semánticas.
- Autoesixencia na elección dun léxico preciso e adecuado a cada momento.

- **Os determinantes: artigos, demostrativos, posesivos, indefinidos, numerais, interrogativos e exclamativos**

- Transformación de enunciados introducindo os artigos precisos e realizando as contraccións oportunas.
- Identificación da clase de palabras que funcionan como determinantes.
- Identificación e clasificación dos artigos nun texto dado.
- Substitución dos determinantes dun texto por artigos determinados, utilizando a primeira e a segunda formas.
- Aplicación dos demostrativos facendo as contraccións oportunas.
- Identificación dos significados especiais dos demostrativos e posesivos en enunciados dados.
- Aplicación dos indefinidos adecuados para completar oracións.
 - Trascrición en letra de números dados.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección gramatical da lingua.

- **Uso de *b* e *v***

- Aplicación de *b* e *v* para completar palabras.
- Resolución dunha fuga de letras e de xogos lingüísticos.
- Discriminación e aplicación de palabras homófonas con *b* e con *v*.
- Discriminación fonética (o aberto/o pechado) de pares de palabras.
- Correspondencias entre imaxes e palabras.
- Interese por coñecer o uso correcto das diferentes grafías.

- **A lírica profana (III): a cantiga de escarnio e maldicir**

- Análise e comentario de diferentes cantigas de escarnio e maldicir.
- Clasificación temática de diferentes cantigas.
- Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística da identidade histórica e colectiva.

UNIDADE 6

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Coñecer e diferenciar os subxéneros narrativos.
2. Recoñecer os conectores textuais máis comúns e os mecanismos de cohesión textual.
3. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico do tempo cronolóxico.
4. Identificar os pronomes e a súa función e coñecer as distintas formas e usos dos pronomes persoais.
5. Aplicar correctamente a grafía *h* nas distintas posicións.
6. Coñecer as principais características dos xéneros menores da lírica profana.
7. Coñecer as principais características da lírica relixiosa galego-portuguesa.
8. Introducirse lixeiramente na prosa medieval.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Diferencia e analiza as características do relato policial dentro dos xéneros narrativos.
- 2.1. Recoñece algúns conectores consecutivos.
- 3.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico do tempo cronolóxico.
- 4.1. Distingue as formas dos pronomes persoais tónicos e átonos segundo a función que desempeñen, e úsaas correctamente.
- 4.2. Coñece e usa con corrección as formas reflexivas, o pronome de solidariedade e o dativo de interese.
- 4.3. Emprega axeitadamente as formas átonas cando concorren pronomes de CD e de CI.
- 4.4. Coloca correctamente os pronomes persoais átonos antes ou despois do verbo, segundo os casos.
- 5.1. Usa axeitadamente o *h*.
- 6.1. Identifica e comenta prantos, tenzóns e pastorelas.
- 7.1. Identifica e comenta *Cantigas de Santa María*.
- 8.1. Coñece algunhas obras da literatura galega medieval en prosa.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da comprensión e expresión de diferentes textos literarios.
- Poñer exemplos do aprendido.
- Redactar textos diversos atendendo especialmente á corrección ortográfica e á redacción.
- Memorizar e recitar poemas atendendo especialmente ao ritmo e á entoación.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Elaborar traballos de maneira autónoma, a partir da información recollida e expoñelos perante a clase con fluidez.
- Reflexionar e comentar diferentes temas de maneira razoada.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Buscar información, tanto en soportes tradicionais como dixitais, para ampliar coñecementos.

- Competencia para aprender a aprender

- Facer un esquema de claves.

- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. O relato policial

- Lectura dun relato policial coa pronunciación axeitada.
- Realización dun comentario do texto proposto.
- Exercicios de vocabulario a partir do texto.
- Redacción dun relato seguindo as características propias do xénero policial.
- Valoración da literatura como fonte de pracer e divertimento.

- Os conectores textuais

- Análise dos conectores consecutivos que dan cohesión a un texto.
- Curiosidade e interese por coñecer os mecanismos que dan cohesión a un texto.

- Campo semántico do tempo cronolóxico

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico do tempo cronolóxico.
- Explicación de termos relacionándoos coa súa etimoloxía.
- Resolución de encrucillados, adiviñas e xogos lingüísticos.
- Buscas no dicionario.
- Correspondencias semánticas.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.

- Os pronomes persoais

- Localización e clasificación dos pronomes dun texto.
- Aplicación dos pronomes tónicos e das súas contraccións en enunciados dados.
- Transformación de enunciados usando os pronomes de cortesía.
- Discriminación de pronomes tónicos e átonos.
- Substitución de complementos directos e indirectos por pronomes átonos e as súas contraccións.
- Aplicación de *te* e *che* en oracións dadas.
- Localización en enunciados dados do pronome de solidariedade e do dativo de interese.
 - Colocación do pronome persoal en oracións dadas.
- Actitude reflexiva no uso correcto da lingua.

- Uso do *h*

- Aplicación de *h* en palabras dadas.
- Resolución de xogos lingüísticos.
- Formación de palabras mediante a adición de prefixos gregos con *h*.
- Aplicación de palabras homófonas e parónimos.

- Os xéneros menores da lírica profana

- Comentario de prantos, tenzóns e pastorelas.

- A lírica relixiosa e a prosa medieval

- Comentario dalgunhas composicións das *Cantigas de Santa María*.
- Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística da identidade histórica e colectiva.

UNIDADE 7

OBXECTIVOS

1. Coñecer e diferenciar os subxéneros narrativos.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico dos medios de transporte.
3. Identificar o verbo desde o punto de vista semántico, morfolóxico e sintáctico.
4. Conxuga correctamente os verbos regulares e os irregulares.
5. Utilizar correctamente as grafías *s* e *x*.
6. Comprender a situación da literatura galega nos Séculos Escuros e coñecer algunhas mostras literarias conservadas, así como as principais figuras dese período.
7. Comprender a situación da literatura galega no século XIX e coñecer algúns precursores do Rexurdimento.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Diferencia e analiza as características do relato de ciencia-ficción dentro dos subxéneros narrativos.
- 2.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico dos medios de transporte.
- 3.1. Identifica o verbo e descompón unha forma verbal en lexema e desinencias.
- 3.2. Define unha forma verbal segundo os morfemas de número e persoa, tempo, modo e aspecto.
- 4.1. Conxuga correctamente os verbos regulares.
- 4.2. Coñece as peculiaridades dos verbos rematados en *-cer/-cir* e *-uir* e dos verbos con alternancias vocálicas.
- 4.3. Coñece como afectan as principais irregularidades aos verbos irregulares e diferencia neles o tema de presente e o tema de pretérito.
- 5.1. Utiliza correctamente as grafías *s* e *x*.
- 6.1. Comprende a situación da literatura galega nos Séculos Escuros e coñece algunhas mostras literarias conservadas, así como as principais figuras dese período.
- 7.1. Comprende a situación da literatura galega no século XIX e coñece algúns precursores do Rexurdimento.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
- Escribir textos propios atendendo especialmente ás normas ortográficas e á correcta redacción.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Poñer exemplos do aprendido.
- Expón un texto sobre o tema da ciencia-ficción, razoando o seu punto de vista e achegando os argumentos que o xustifican.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información e ampliar coñecementos.

- Competencia para aprender a aprender

- Elaborar un cadro sobre os modos e os tempos verbais.
 - Elaborar un esquema numérico que recolla as principais etapas da literatura galega no século XIX.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. O relato de ciencia-ficción

- Lectura do fragmento dunha novela de ciencia-ficción coa pronunciación axeitada.
- Realización dun comentario do texto proposto.
- Exercicios de vocabulario a partir do texto.
- Resumo do argumento do texto.
- Análise dos personaxes.
- Redacción dun relato de ciencia-ficción.
- Valoración de diversas manifestacións literarias como fonte de pracer e divertimento.

- Campo semántico dos medios de transporte

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico dos medios de transporte.
- Resolución de anagramas e dun encadeado.
- Clasificación de palabras por campos semánticos.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.

- O verbo (I): a súa estrutura, os morfemas verbais, os tempos verbais, verbos regulares e verbos irregulares

- Identificación da persoa, número, tempo, modo e aspecto en formas verbais dadas.
- Transformación a voz pasiva de oracións activas dadas.
 - Aplicación das formas verbais adecuadas para completar textos e oracións.
 - Resolución de encrucillados, cruzadas e adiviñas.
 - Análise morfolóxica de formas verbais regulares e irregulares.
 - Transformación de oracións cambiando o tempo das formas verbais.
- Corrección de castelanismos.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección gramatical da lingua.

- Uso de s e x

- Aplicación de *s* e *x* en palabras dadas.
- Discriminación de palabras parónimas con *s* e con *x*.
- Discriminación de palabras que comezan por *es-/ex-* e *estra-/extra-*.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección ortográfica da lingua.

- Decadencia e recuperación da literatura: Os Séculos Escuros, a Ilustración, os Precursores do Rexurdimento

- Comentario dalgunhas mostras literarias conservadas da época dos Séculos Escuros.
- Comentario dalgunhas mostras literarias conservadas do século XIX.
 - Comparación de panxoliñas.
- Aprecio polo patrimonio literario propio como expresión lingüística da identidade histórica e colectiva.

UNIDADE 8

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Analizar os elementos textuais das obras dramáticas e coñecer os subxéneros teatrais.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico das formas da paisaxe.
3. Coñecer os valores específicos das formas nominais dos verbos.
4. Identificar e clasificar as perífrases verbais e explicar o significado que achegan.
5. Utilizar correctamente as grafías *l* e *ll* en posición intervocálica.
6. Coñecer as principais contribucións de Rosalía de Castro á literatura e á vida cultural galegas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Analiza os elementos textuais das obras dramáticas e identifica un fragmento teatral dado como traxedia, comedia, farsa ou sainete.
- 2.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico das formas da paisaxe.
- 3.1. Recoñece as formas nominais e aplica correctamente o infinitivo conxugado.
- 4.1. Identifica as perífrases verbais e analiza o seu significado.
- 5.1. Utiliza correctamente as grafías *l* ou *ll* en posición intervocálica.
- 6.1. Reflexiona sobre a vida de Rosalía de Castro e coñece a importancia da súa obra *Cantares gallegos*.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
- Escribe textos propios atendendo especialmente á redacción, á corrección ortográfica e ao seu valor estético.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Poñer exemplos do aprendido.
- Reflexionar e emitir xuízos propios sobre un tema, expoñendo os argumentos que os xustifican.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información.

- Competencia social e cidadá

- Reflexionar acerca das causas que explicarían a escaseza de mulleres escritoras no século XIX e poñelo en relación coa situación actual.

- Competencia cultural e artística

- Recoñecer a transcendencia da obra de *Cantares gallegos*, cuxa publicación o 17 de maio de 1863 fixou a data do Día das Letras Galegas que cada ano se celebra na nosa Comunidade.

- Competencia para aprender a aprender

- Facer un esquema de claves.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles

problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. O xénero dramático

- Lectura dun fragmento teatral coa pronunciación axeitada.
- Realización dun comentario do texto proposto.
- Exercicios de vocabulario a partir do texto.
- Análise dos elementos teatrais.
- Valoración dos textos teatrais como fonte de pracer e divertimento.

- Campo semántico das formas da paisaxe

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico das formas da paisaxe.
- Clasificación de palabras.
- Buscas no dicionario.
- Correspondencias de sinónimos.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.

- O verbo (II): As formas nominais, o infinitivo conxugado e as perífrases verbais

- Identificación e clasificación de formas nominais.
- Aplicación do infinitivo conxugado en diferentes oracións.
- Identificación, clasificación e explicación de perífrases verbais.
- Substitución de verbos polas perífrases verbais adecuadas, atendendo á significación indicada.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección gramatical da lingua.

- Uso de *l* e *ll* intervocálicos

- Aplicación de *l* ou *ll* en palabras dadas.
- Resolución dun encrucillado.
- Discriminación de parónimos.
- Interese por utilizar correctamente a lingua galega e por evitar os castelanismos.

- Rosalía de Castro (I): *Cantares gallegos*

- Análise e comentario dalgúns poemas de *Cantares gallegos*.
- Clasificación temática dos poemas.
- Análise da intención de denuncia dalgúns poemas de Rosalía.
 - Análise comparativa do poema «Adiós ríos, adiós fontes» de *Cantares gallegos* e o poema «Cántiga» de Curros Enríquez.
- Valoración do feito literario como medio para dignificar unha lingua e defender o seu valor como medio de expresión literaria.
- Valoración da literatura como medio para loitar contra as inxustizas e problemas que sofre un pobo.

UNIDADE 9

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Recoñecer as principais características dun ensaio e identificalo como xénero literario.
2. Recoñecer os conectores textuais máis comúns e os mecanismos de cohesión textual.

3. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico das ferramentas e utensilios.
4. Identificar os adverbios desde o punto de vista morfolóxico, sintáctico e semántico e ser capaz de clasificalos.
5. Utilizar correctamente as grafías *n* e *ñ* en posición intervocálica.
6. Coñecer as principais contribucións de Rosalía de Castro á literatura e á vida cultural galegas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Recoñece as principais características dun ensaio e identifícao como xénero literario.
- 2.1. Identifica algúns conectores de adición e recoñece a súa función na cohesión do texto.
- 3.1. Coñece o vocabulario básico que conforma o campo semántico das ferramentas e utensilios.
- 4.1. Identifica os adverbios e as locucións adverbiais e recoñece a súa función sintáctica.
- 4.2. Clasifica os adverbios e as locucións adverbiais desde o punto de vista formal e segundo o seu significado.
- 5.1. Utiliza correctamente as grafías *n* e *ñ* en posición intervocálica.
- 6.1. Coñece a contribución de *Follas novas* ao desenvolvemento da literatura galega.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
- Explicar coas propias palabras o significado de diversos termos atendendo ás normas lexicográficas de definición.
- Crear textos propios atendendo especialmente á redacción, á exposición clara das ideas e á ortografía.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Poñer exemplos do aprendido.
- Analizar información de maneira razoada.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información e ampliar coñecementos.

- Competencia para aprender a aprender

- Facer un esquema a partir da información proporcionada no libro de texto.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. O ensaio

- Lectura comprensiva do fragmento dun ensaio coa pronunciación axeitada.
- Realización dun comentario do texto proposto.
- Análise das principais características do ensaio no texto proposto.
- Interese pola lectura como fonte de información, aprendizaxe e coñecemento.

- Os conectores textuais

- Análise dos conectores de adición presentes no texto proposto.
- Curiosidade e interese por coñecer os mecanismos que dan cohesión a un texto.
- **Campo semántico das ferramentas e os utensilios**
 - Aplicación práctica das palabras do campo semántico das ferramentas.
 - Resolución de anagramas, xeroglíficos e adiviñas.
 - Correspondencias semánticas.
 - Discriminación de palabras parónimas.
 - Explicación de refráns e frases feitas.
- Autoesixencia na elección dun léxico preciso e adecuado.
- **O adverbio e as locucións adverbias: definición e función, clasificación formal e temática**
 - Localización de adverbios e locucións adverbiais nun texto.
 - Clasificación de adverbios e locucións adverbiais.
 - Substitución de adverbios e locucións por outros similares.
 - Correspondencia entre sinónimos e antónimos.
 - Resolución de encadeados, xeroglíficos e anagramas.
 - Construción de oracións con adverbios e locucións dados.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección gramatical da lingua.
- **Uso de n e ñ en posición intervocálica**
 - Aplicación de n e ñ en posición intervocálica.
 - Aplicación de parónimos.
 - Resolución dun pasatempo.
- Interese por utilizar correctamente a lingua galega e por evitar castelanismos.
- **Rosalía de Castro (II): Follas novas**
 - Análise e comentario dalgúns poemas de *Follas novas*.
 - Clasificación temática dos poemas propostos.
 - Reflexión sobre a intención social dalgúns poemas.
 - Redacción dunha carta.
- Valoración do feito literario como expresión máis íntima das cuestións que aflixen ao ser humano.
- Recepción da tradición literaria como referencia para creacións artísticas posteriores.

UNIDADE 10

OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Recoñecer os principais elementos do xornal e diferenciar os distintos xéneros periodísticos.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico da gastronomía e hostalaría.
3. Identificar e clasificar preposicións e conxuncións, e recoñecer as interxeccións.
4. Utilizar correctamente algúns grupos consonánticos.
5. Coñecer as principais contribucións de Eduardo Pondal á literatura e á vida cultural galegas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Recoñece e analiza os principais elementos do xornal e diferencia os distintos xéneros

periodísticos.

- 2.1. Coñece o vocabulario básico que conforma o campo semántico da gastronomía e hostalaría.
- 3.1. Recoñece e clasifica preposicións e conxuncións e identifica a súa función sintáctica.
- 3.2. Identifica e clasifica interxeccións.
- 4.1. Utiliza correctamente os grupos cultos *-ct-* e *-cc-* e sabe en que casos se suprime ou se vocaliza a primeira consoante do grupo.
- 5.1. Coñece as principais contribucións de Eduardo Pondal á literatura galega.

COMPETENCIAS

- Competencia en comunicación lingüística

- Exercitar a capacidade lingüística a través da lectura de diferentes textos literarios.
- Ler de maneira comprensiva e crítica diferentes textos periodísticos.
- Redactar textos propios atendendo especialmente á ortografía, á claridade expositiva e a tipoloxía textual específica.

- Autonomía e iniciativa persoal

- Poñer exemplos do aprendido.
- Elaborar traballos de maneira individual e expoñelos con corrección diante da clase.
- Reflexionar e emitir xuízos propios achegando as razóns que os xustifican.

- Competencia cultural e artística

- Recoñecer a transcendencia que tivo a actividade cultural e a obra de Eduardo Pondal para a cultura e as letras galegas.

- Tratamento da información e competencia dixital

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información e ampliar coñecementos.

- Competencia para aprender a aprender

- Facer diferentes esquemas numéricos e de claves a partir da información proporcionada no libro de texto.
 - Facer un cadro coa información gramatical proporcionada no libro de texto.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- Lectura e comentario. Os medios de comunicación: Elementos do xornal, funcións da prensa, xéneros periodísticos

- Lectura comprensiva dunha crónica periodística.
- Comentario do texto proposto.
- Exercicios de vocabulario a partir do texto.
- Análise dos principais elementos do xornal e creación de modelos propios.
- Creación de fichas cos datos de distintos xornais.
- Conciencia da importancia decisiva dos medios de comunicación social no mundo actual.
- Actitude crítica ante as mensaxe da prensa, diferenciando entre opinión e información.

- Campo semántico da gastronomía e hostalaría

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico da gastronomía e hostalaría.
- Correspondencias semánticas.
- Refrás e frases feitas.

- Redacción da carta dun restaurante.
- Buscas e recompilación de información en internet.
- Pasatempos.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.
- **Elementos de relación: A preposición e a conxunción**
- Identificación de preposicións e locucións prepositivas.
- Identificación e clasificación de conxuncións e locucións conxuntivas.
- Correspondencias entre sinónimos.
- Aplicación de preposicións e conxuncións para completar textos.
 - Análise sintáctica de oracións, tendo en conta a función das frases preposicionais.
- Orde e precisión na reflexión sobre a lingua.
- **As interxeccións**
- Análise e clasificación de interxeccións.
- **Algúns grupos consonánticos: -cc- e -ct-**
- Aplicación de -cc-, -ct-/-c-, -t- en diferentes palabras.
 - Resolución dun encrucillado.
- Interese por aplicar correctamente as normas ortográficas.
- **Eduardo Pondal**
- Análise e comentario dalgúns poemas de Eduardo Pondal.
- Valoración do feito literario como produto lingüístico, estético e sociocultural dunha época e como medio para dignificar a lingua.
- Valoración da literatura como vehículo para defender os sinais de identidade dun pobo.

UNIDADE 11

OBXECTIVOS

1. Recoñecer os distintos xéneros periodísticos e o tipo de textos que os integran.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico dos xogos.
3. Recoñecer, clasificar e explicar topónimos e antropónimos.
4. Utilizar correctamente algúns grupos consonánticos cultos.
5. Coñecer as principais contribucións de Curros Enríquez á literatura galega, identificándoo como o iniciador da literatura de protesta social.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Recoñece e analiza textos periodísticos do xénero informativo, do xénero de opinión e do xénero mixto.
- 2.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico dos xogos.
- 3.1. Recoñece os topónimos e clasifícaos segundo a súa orixe e segundo o seu significado.
- 3.2. Recoñece os antropónimos e clasifícaos segundo a súa orixe e segundo o seu significado.

- 4.1. Utiliza correctamente os grupos consonánticos *pl, cl, fl, gl, tl* e *pr, cr, fr, gr, tr*.
- 4.2. Utiliza correctamente os grupos consonánticos *-gm-, gn-, -gn-* e *pn-, ps-, pt-*.
- 5.1. Coñece as principais contribucións de Curros Enríquez á literatura galega.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**

- Exercitar a capacidade lingüística a través da lectura de diferentes textos literarios.
- Ler de maneira comprensiva e crítica diferentes textos periodísticos.

- **Autonomía e iniciativa persoal**

- Poñer exemplos do aprendido.
- Analizar e clasificar topónimos e antropónimos segundo o aprendido na unidade.
- Elaborar traballos de maneira individual e expoñelos con corrección diante da clase.
- Reflexionar e emitir xuízos propios achegando as razóns que os xustifican.

- **Competencia cultural e artística**

- Recoñecer a transcendencia que tivo a actividade cultural e a obra de Curros Enríquez para a cultura e as letras galegas.

- **Tratamento da información e competencia dixital**

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información e ampliar coñecementos.

- **Competencia para aprender a aprender**

- Facer esquemas e cadros a partir da información proporcionada no libro de texto.
- Resumir información.
- Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario. Os xéneros informativos, os xéneros de opinión e os xéneros mixtos**

- Lectura comprensiva e crítica de diferentes textos periodísticos.
- Análise dos textos periodísticos propostos.
- Clasificación de textos periodísticos segundo o xénero.
- Redacción de titulares.
- Redacción de noticias a partir de titulares dados e seguindo a estrutura estudada.
 - Análise e comentario da prensa do día
- Conciencia da importancia decisiva dos medios de comunicación social no mundo actual.
- Actitude crítica ante as mensaxes da prensa, diferenciando entre opinión e información.

- **Campo semántico dos xogos**

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico dos xogos.
- Resolución dun encadeado, de xeroglíficos e outros xogos lingüísticos.
- Explicación de expresións e frases feitas.
- Busca de información en internet.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.

- **A onomástica: toponimia e antroponimia**

- Análise e comentario crítico de diferentes textos sobre toponimia e antroponimia.
- Explicación e clasificación de topónimos segundo o seu significado.
- Formación de topónimos a partir de nomes de árbores e froitos.
- Correspondencias entre topónimos e xentilicios.
- Resolución de xeroglíficos.
- Buscas en internet e en soportes tradicionais.
 - Explicación e clasificación de antropónimos segundo o seu significado e segundo a súa orixe.
- Curiosidade por coñecer a orixe e o significado dos nosos topónimos e antropónimos.

- **Algúns grupos cultos**
 - Aplicación de *l* ou *r* nos grupos cultos estudados.
 - Discriminación e aplicación de parónimos.
 - Aplicación de palabras cos grupos cultos *pn-*, *ps-* e *pt-*.
- Actitude reflexiva e esixente no uso da lingua.

- **Curros Enríquez**
 - Comentario dalgúns poemas de Curros Enríquez.
 - Clasificación dos poemas propostos segundo a súa temática.
- Valoración da literatura como instrumento de protesta social.
- Defensa do ser humano por riba de calquera concepción ou clasificación socio-económica.

UNIDADE 12

OBXECTIVOS

1. Recoñecer as características da prensa dixital e coñecer algunhas publicacións.
2. Coñecer o vocabulario básico que conforma o campo semántico da prensa.
3. Recoñecer e clasificar as interferencias lingüísticas e evitar os castelanismos.
4. Utilizar correctamente certas palabras que, con frecuencia, ofrecen dificultades ortográficas.
5. Coñecer a situación da prosa e do teatro no século XIX e os seus principais cultivadores.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- 1.1. Recoñece as características propias da prensa dixital e coñece algunhas publicacións.
- 2.1. Coñece e aplica o vocabulario básico que conforma o campo semántico da prensa.
- 3.1. Recoñece e clasifica as distintas interferencias lingüísticas e evita os castelanismos.
- 4.1. Utiliza correctamente as vogais en palabras que ofrecen dúbidas pola interferencia do castelán.
- 4.2. Aplica correctamente os grupos *ca-/cua-/co-* e *ga-/gua-/go-*.
- 5.1. Coñece a situación da prosa e do teatro no século XIX, así como os seus principais cultivadores e contribucións á nosa literatura.

COMPETENCIAS

- **Competencia en comunicación lingüística**

- Exercitar a capacidade lingüística a través da práctica da comprensión e a expresión de diferentes textos literarios.
- Ler de maneira comprensiva fragmentos de textos non literarios.

- **Autonomía e iniciativa persoal**

- Poñer exemplos do aprendido.
- Reflexionar e razoar acerca dun tema, achegando os argumentos que xustifican a propia opinión.
- Relacionar e establecer comparacións.

- **Tratamento da información e competencia dixital**

- Utilizar de maneira eficaz as novas tecnoloxías para obter información e ampliar coñecementos.

- **Competencia para aprender a aprender**

- Facer unha ficha a partir da información obtida na súa investigación.
 - Elaborar un esquema a partir da información proporcionada no libro de texto.
 - Analizar o propio proceso de aprendizaxe a través da Autoavaliación, co fin de detectar posibles problemas.

CONTIDOS

- **Lectura e comentario. A prensa dixital**

- Análise das características da prensa dixital.
- Comparación da prensa de edición en papel e en soporte dixital.
- Conciencia da importancia decisiva dos medios de comunicación social no mundo actual.
- Curiosidade por coñecer e utilizar as novas tecnoloxías.

- **Campo semántico da prensa**

- Aplicación práctica das palabras do campo semántico da prensa.
 - Correspondencias semánticas.
 - Análise e aplicación de palabras polisémicas.
 - Explicación de expresións e frases feitas.
 - Resolución de pasatempos.
 - Busca de información en internet.
 - Redacción dun artigo de opinión.
- Interese polo enriquecemento do propio vocabulario.

- **Interferencias lingüísticas. Os castelanismos**

- Clasificación de castelanismos segundo sexan fonéticos, ortográficos, morfosintácticos, léxicos ou semánticos.
- Corrección de castelanismos.
- Actitude reflexiva e esixente no uso da lingua e interese por evitar os castelanismos.

- **Algunhas palabras con dificultade: Palabras con *ca-/cua-/co-* e palabras con *ga-/gua-/go-*, uso das vogais**

- Aplicación de *ca-/cua-/co-* en palabras dadas.
- Aplicación de *ga-/gua-/go-* en palabras dadas.
- Aplicación das vogais adecuadas en palabras dadas.

- Resolución dun encadeado.
- Actitude reflexiva e esixente na corrección ortográfica.
- **Prosa e teatro no século XIX: A novela, o conto literario e o teatro**
- Análise e comentario dun texto narrativo e de Marcial Valladares.
 - Análise e comentario dun texto teatral de Francisco María de la Iglesia.
- Valoración do feito literario como produto lingüístico, estético e sociocultural dunha época.
- Interese e gusto pola lectura de textos literarios de diferentes xéneros.

4º ESO

UNIDADE 1

Narración, descrición e diálogo

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Recoñecer as características básicas da narración, da descrición e do diálogo.
- Coñecer as técnicas básicas para a escritura dun diario.
- Inventar e contar unha historia desde o punto de vista dunha testemuña.
- Planificar e elaborar a páxina dun diario.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coa natación.
- Coñecer termos prerromanos.
- Identificar enunciados e as súas clases.
- Recoñecer os tipos de sintagmas.
- Coñecer a modalidade dos enunciados.
- Clasificar os enunciados segundo a súa modalidade.
- Recoñecer e aplicar as regras ortográficas xerais.

Literatura

- Coñecer a situación de Galicia a comezos do século XX.
- Analizar textos literarios de Noriega Varela e de Cabanillas.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- Narración, descrición e diálogo.
- A narración dun conto.
- A escritura dun diario.
- A natación.
- O léxico prerromano.
- O enunciado e as súas clases.
- Concepto de sintagma e tipos.
- Clases de oracións segundo a súa modalidade.
- Regras ortográficas xerais.

- Galicia a comezos do século XX.
- Noriega Varela e Cabanillas.

Procedementos

- Identificación de formas do discurso: descrición, narración e diálogo.
- Lectura e análise dun relato.
- Planificación, redacción e narración dun conto.
- Planificación, redacción e corrección dun diario.
- Aplicación de vocabulario sobre a natación.
- Identificación de termos de orixe prerromana.
- Separación de enunciados dun texto.
- Clasificación de enunciados segundo a súa modalidade.
- Aplicación das regras ortográficas xerais.
- Lectura e análise de textos literarios e ensaísticos.

Actitudes

- Interese por coñecer os mecanismos e os recursos da lingua.
- Actitude positiva pola produción de textos propios.
- Valoración das obras literarias e ensaísticas como fonte de entretemento e información.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia fonolóxica – Coñecer e discriminar as pronuncias que corresponden ás distintas grafías e dígrafos. • Competencia gramatical – Explicar o sistema de organización da lingua. – Discriminar tipos de sintagmas. – Recoñecer tipos de enunciados. – Identificar enunciados segundo a súa modalidade. • Competencia léxico-semántica – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas co campo temático da natación. – Identificar termos prerromanos. • Competencia ortográfica – Transcribir correctamente os sons que se representan con diferentes grafías. <p>B. Competencia sociolingüística – Reflexionar sobre os tratamentos de cortesía e as actitudes lingüísticas.</p>	<p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia discursiva – Explicar os trazos básicos da narración, da descrición e do diálogo. • Competencia funcional – Elaborar textos inspirados en modelos dados. <p>D. Competencia estratéxica – Utilizar os sistemas de recoñecemento de enunciados. – Saber aplicar as técnicas básicas para elaborar a páxina dun diario.</p> <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA – Estructurar información.</p> <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL – Valorar as actitudes dos personaxes protagonistas do relato inicial.</p> <p>4. COMPETENCIA LITERARIA – Analizar textos literarios observando as súas características diferenciais. – Coñecer a situación literaria en Galicia a principios do século XX.</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Explicar as diferenzas básicas entre a narración, a descrición e o diálogo.
- Ler, comprender e analizar textos.
- Explicar vocabulario relacionado coa natación.
- Analizar termos prerromanos.
- Diferenciar os tipos de enunciados.
- Clasificar enunciados segundo a súa modalidade.
- Aplicar as regras ortográficas xerais.
- Analizar textos literarios e ensaísticos de comezos do século XX.

UNIDADE 2

A exposición

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Coñecer os tipos de discursos expositivos.
- Analizar a estrutura básica dos textos expositivos.
- Planificar e redactar o guión dunha exposición.
- Facer unha exposición oral.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coa moda e co vestido.
- Coñecer aspectos básicos sobre a orixe do léxico galego.
- Identificar tipos de suxeito e de predicado.
- Aplicar a regra de uso do h.
- Recoñecer homófonos h / Ø.

Literatura

- Coñecer as características da prosa ata a Guerra Civil.
- Analizar textos representativos de Risco e de Otero Pedrayo.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- A exposición.
- A moda e o vestido.
- Léxico xermánico e árabe.
- A oración. Suxeito e predicado.
- Relacións entre o suxeito e o predicado: a concordancia.
- Suxeito léxico e suxeito gramatical.
- Clases de predicados segundo a súa natureza: predicados verbais e predicados nominais.
- Regras de uso do h. Homófonos h / Ø.
- A prosa ata a Guerra Civil: Risco e Otero Pedrayo.

Procedementos

- Distinguir o tipo de exposición e a estrutura dun texto proposto.

- Lectura e análise dun texto expositivo.
- Creación dun guión e unha exposición oral.
- Uso de termos relacionados coa moda.
- Análise de termos de orixe xermánica e árabe.
- Localización de suxeito e de predicado.
- Construción de oracións de diferentes características.
- Transformación de predicados verbais en nominais.
- Análise de predicados.
- Aplicación da regra de uso do h.
- Lectura e análise de textos literarios da prosa ata a Guerra Civil.

Actitudes

- Interese por expresarse correctamente de forma oral e escrita.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Interese pola produción de textos propios.
- Valoración das obras literarias como fonte de información.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia gramatical <ul style="list-style-type: none"> – Explicar a diferenza entre os constituíntes da oración: suxeito e predicado. – Recoñecer as distintas relacións de concordancia entre suxeito e predicado. – Diferenciar tipos de suxeito e oracións impersoais. – Analizar a estrutura do predicado e diferenciar predicados segundo a súa clase. • Competencia léxico-semántica <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas co campo temático da moda e do vestido. – Identificar léxico de procedencia xermánica e de procedencia árabe. • Competencia ortográfica <ul style="list-style-type: none"> – Empregar de maneira axeitada a regra de uso do h. <p><u>B. COMPETENCIA SOCIOLINGÜÍSTICA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Axeitar a forma do discurso á intención comunicativa. 	<p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia discursiva <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer os tipos de textos expositivos segundo o receptor. – Coñecer a estrutura básica dun texto expositivo. • Competencia funcional <ul style="list-style-type: none"> – Elaborar un guión a partir dunhas pautas dadas e expoñelo oralmente. • Competencia estratéxica <ul style="list-style-type: none"> – Saber aplicar as técnicas de recoñecemento dos tipos de suxeitos e dos tipos de predicados. – Elaborar o guión dunha exposición. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Avaliar os escritos propios e alleos con criterios obxectivos. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reflexionar sobre as influencias das modas. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Analizar personaxes de textos literarios.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Recoñecer os distintos tipos de textos expositivos e a súa estrutura básica.
- Elaborar un guión e expoñelo oralmente.
- Explicar léxico relacionado coa moda e co vestido.
- Analizar léxico de orixe xermánica e árabe.
- Diferenciar tipos de enunciados.
- Analizar e clasificar sintagmas segundo a súa estrutura.
- Aplicar as regras de uso do h.
- Explicar trazos xerais da prosa ata a Guerra Civil.

UNIDADE 3

A exposición. Formas e recursos

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Clasificar as formas da exposición.
- Coñecer os recursos da exposición.
- Retransmitir un acontecemento deportivo.
- Elaborar un traballo monográfico.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado co alpinismo.
- Definir, identificar e explicar cando se deben empregar os préstamos e os estranxeirismos.
- Recoñecer e analizar os distintos tipos de complementos verbais: OD, OI, C.Prep., CC, C.Axente, Atrib. e C.Pred.
- Aplicar as regras de uso de b / v.
- Recoñecer homófonos b / v.

LINGUA E SOCIEDADE

- Coñecer os factores que condicionaron a historia social do galego no século XX.

Literatura

- Coñecer e analizar os trazos de contido da prosa ata a Guerra Civil.
- Coñecer as características da prosa de Castelao e Dieste.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- Formas da exposición: narrativa, descritiva e argumentativa.
- Recursos da exposición.
- Préstamos e estranxeirismos.
- Os complementos verbais.
- O obxecto directo e o obxecto indirecto.
- O complemento preposicional e o atributo.
- O complemento circunstancial, o complemento axente e o complemento predicativo.
- Uso de b / v. Homófonos b / v.
- Historia social do galego no século XX.
- A prosa ata a Guerra Civil: Castelao e Dieste.

Procedementos

- Identificación da forma e dos recursos dunha exposición.
- Lectura e análise dun texto expositivo.
- Planificación e elaboración dun texto expositivo.
- Aplicación de termos relacionados co alpinismo.
- Análise de préstamos e de estranxeirismos.
- Identificación das funcións dos complementos verbais.
- Construción de complementos axeitados para determinados verbos.
- Análise completa de oracións.
- Aplicación das regras de uso de b e v.
- Reflexión sobre a situación do galego no século XX.
- Análise da prosa ata a Guerra Civil.

Actitudes

- Curiosidade polo estudo dos mecanismos e dos recursos propios da lingua.
- Interese pola lectura e polo coñecemento da prosa ata a Guerra Civil.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none">• Competencia gramatical – Identificar e segmentar os complementos do núcleo verbal das oracións.– Construír oracións axustadas a un esquema concreto.– Diferenciar a función obxecto directo e indirecto e realizar as transformacións pronominais correspondentes.– Saber aplicar diferentes probas para recoñecer as funcións sintácticas de certos complementos do predicado.• Competencia léxico-semántica – Coñecer e usar palabras e expresións relacionadas co campo temático do alpinismo.– Identificar préstamos e estranxeirismos.• Competencia ortográfica – Empregar e razoar as regras de uso de b e v e distinguir os homófonos b / v. <p>B. Competencia sociolingüística</p> <ul style="list-style-type: none">– Comprender as circunstancias sociais que condicionan a historia do galego.	<p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none">• Competencia discursiva – Diferenciar as formas da exposición: narrativa, descritiva e argumentativa.• Competencia funcional – Construír exposicións orais e escritas. <p>D. Competencia estratéxica</p> <ul style="list-style-type: none">– Interpretar comportamentos e actitudes dos personaxes do texto narrativo.– Empregar unha linguaxe axeitada na retransmisión dun acontecemento deportivo. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none">– Procesar e estruturar información. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none">– Reflexionar sobre prexuízos e adoptar unha actitude positiva cara ao uso normalizado da lingua. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none">– Coñecer e analizar trazos de contido da prosa ata a Guerra Civil.– Elaborar unha antoloxía de textos dun autor representativo da prosa ata a Guerra Civil.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Clasificar exposicións.
- Facer exposicións orais e escritas.
- Explicar vocabulario do alpinismo.
- Recoñecer préstamos e estranxeirismos.
- Analizar os complementos verbais.
- Diferenciar obxecto directo e indirecto.
- Distinguir os complementos preposicional e circunstancial e o complemento axente, o complemento predicativo e o atributo.
- Aplicar as regras de uso de b e v.
- Coñecer a historia social do galego no século XX.
- Analizar textos da prosa ata a Guerra Civil.

UNIDADE 4

A exposición nos xornais

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Explicar a función da exposición nos xornais.
- Coñecer xéneros xornalísticos informativos.
- Identificar os trazos característicos da linguaxe xornalística.
- Realizar unha entrevista e unha noticia.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario sobre a beleza.
- Definir e crear neoloxismos.
- Diferenciar oración simple e composta.
- Recoñecer proposicións e enlaces.
- Diferenciar formas de relación entre as proposicións: xustaposición, coordinación e subordinación.
- Coñecer a ortografía das palabras con x e s e os parónimos s / x.

Literatura

- Definir as vangardas e mencionar as súas características xerais.
- Analizar e recoñecer elementos característicos da poesía vangardista.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- A exposición nos medios.
- Os xéneros xornalísticos informativos.
- A linguaxe xornalística.
- Os neoloxismos.
- Oración simple e oración composta.
- Recoñecemento das proposicións.
- Elementos de relación: os enlaces.
- Formas de relación entre as proposicións: proposicións xustapostas, proposicións coordinadas e proposicións subordinadas.

- Uso do x. Parónimos s / x.
- As vangardas e a poesía galega.
- O creacionismo, o imaxinismo e o neotrobadorismo.

Procedementos

- Análise de recursos lingüísticos na exposición xornalística.
- Lectura e análise dun texto xornalístico.
- Planificación e elaboración de textos xornalísticos.
- Aplicación de termos relacionados coa beleza.
- Identificación e creación de neoloxismos.
- Discriminación de oracións compostas.
- Elaboración de oracións compostas.
- Identificación de proposicións e clasificación.
- Escritura de palabras con x e de parónimos s / x.
- Lectura e análise de trazos propios da poesía vangardista.

Actitudes

- Interese por expresarse correctamente de forma oral e escrita.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Interese pola produción de textos literarios propios.
- Valoración da poesía vangardista galega como produto histórico e cultural.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia fonolóxica <ul style="list-style-type: none"> – Diferenciar as realizacións sonoras do s e do x. – Discriminar a realización palatal e a realización ks da grafía x. • Competencia gramatical <ul style="list-style-type: none"> – Distinguir oracións simples e compostas. – Recoñecer proposicións e enlaces. – Explicar formas de relacións entre proposicións. • Competencia léxico-semántica <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e usar palabras e expresións relacionadas co campo temático da beleza. – Identificar e formar neoloxismos. • Competencia ortográfica <ul style="list-style-type: none"> – Escribir correctamente palabras coas grafías s e x. <p>B. Competencia sociolingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> – Extraer dos textos propostos das vangardas información sobre as 	<p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia discursiva <ul style="list-style-type: none"> – Explicar as características dos xéneros xornalísticos informativos. • Competencia funcional <ul style="list-style-type: none"> – Realizar unha entrevista oral e redactar unha noticia. <p>D. Competencia estratéxica</p> <ul style="list-style-type: none"> – Interpretar e comprender as motivacións das persoas das que se fala na lectura. <p>Milleiros de africanas...</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ler e comprender textos de distinta natureza. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Buscar e procesar información. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> – Apreciar o valor da lectura de textos informativos como fonte de coñecemento e análise. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e analizar os temas e as características formais da poesía de vangarda.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Analizar recursos lingüísticos nas exposicións xornalísticas.
- Elaborar textos xornalísticos.
- Explicar vocabulario da beleza.
- Identificar e explicar neoloxismos.
- Diferenciar oracións simples de compostas.
- Recoñecer proposicións e enlaces.
- Identificar formas de relación entre proposicións.
- Aplicar regras ortográficas da grafía x. Recoñecer parónimos s / x.
- Analizar textos e explicar trazos propios da poesía vangardista.

UNIDADE 5

A argumentación

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Comprender o concepto de argumentación, os seus elementos, a súa estrutura e os tipos de argumentos.
- Ler e analizar un texto en que predomina a argumentación.
- Elaborar, realizar e valorar un debate sobre un tema de actualidade.
- Escribir unha reclamación.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coa política.
- Coñecer os procedementos de formación de palabras.
- Identificar clases de oracións compostas.
- Clasificar clases de oracións compostas por coordinación.
- Aprender a regra ortográfica do uso dos signos que indican final de enunciado.

Literatura

- Achegarse ás circunstancias culturais durante o franquismo.
- Coñecer autores e analizar textos da literatura durante o franquismo.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- A argumentación e os seus elementos.
- Estrutura da argumentación.
- Tipos de argumentos.
- Sufixación e prefixación.
- Clases de oracións compostas.
- Oracións compostas por xustaposición.
- As conxuncións coordinantes.
- Oracións compostas por coordinación.

- Signos que indican final de enunciado.
- A literatura durante o franquismo (1939-1975)
- A literatura galega no exilio.
- Luís Seoane e Lorenzo Varela.
- A resistencia cultural en Galicia.

Procedementos

- Identificación de textos argumentativos.
- Lectura e análise dun texto argumentativo.
- Aplicación de termos relacionados coa política.
- Análise de palabras derivadas por prefixación e por sufixación.
- Clasificación de oracións compostas.
- Clasificación de enlaces coordinantes.
- Clasificación de oracións compostas por coordinación.
- Aplicación de signos que pechan enunciados.
- Lectura e interpretación de textos da literatura galega durante o franquismo.

Actitudes

- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Valoración das obras literarias como fonte de coñecemento.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia gramatical <ul style="list-style-type: none"> – Recoñecer as clases de oracións compostas. – Recoñecer e clasificar as conxuncións coordinantes. – Diferenciar as clases de oracións compostas por coordinación. • Competencia léxico-semántica <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e usar palabras e expresións relacionadas co campo temático da política. – Identificar sufixos e prefixos e interpretar os significados que lle engaden á palabra base. • Competencia ortográfica <ul style="list-style-type: none"> – Empregar correctamente os signos que indican final de enunciado. <p><u>B. COMPETENCIA SOCIOLINGÜÍSTICA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Atender ás regras de interacción lingüística no debate. – Adecuar o nivel de lingua para redactar un escrito formal como a reclamación. 	<p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia discursiva <ul style="list-style-type: none"> – Diferenciar os trazos dos discursos argumentativos. • Competencia funcional <ul style="list-style-type: none"> – Realizar un debate e confeccionar unha reclamación. <p><i>D. Competencia estratéxica</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Elaborar un guión con argumentos propios para un debate. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Buscar e seleccionar información. – Avaliar os propios escritos e creacións. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reflexionar sobre as formas de racismo. – Valorar o labor dos exiliados e os proxectos culturais que levaron a cabo. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Explicar os trazos de contido dos textos pertencentes á nosa literatura durante o réxime franquista.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Definir argumentación.
- Formular teses e argumentos.
- Empregar vocabulario relacionado coa política.
- Segmentar lexemas e sufixos.
- Coñecer procedementos de formación de palabras.
- Identificar oracións compostas.
- Clasificar oracións compostas por coordinación.
- Aplicar signos que indican final de enunciado.
- Analizar e explicar o contido de textos da literatura durante o franquismo.

UNIDADE 6

Os textos argumentativos

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Coñecer tipos de textos argumentativos.
- Recoñecer trazos lingüísticos presentes nos textos argumentativos.
- Preparar e realizar unha argumentación defendendo unha tese proposta.
- Planificar e elaborar unha solicitude.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coas culturas.
- Coñecer os procedementos de formación de palabras.
- Definir o concepto de subordinación.
- Coñecer os enlaces subordinantes.
- Saber empregar as parénteses, a raia e o guión.
- Aplicar as regras de uso das maiúsculas e das minúsculas.

Lingua e sociedade

- Saber que existen variedades dialectais na lingua.
- Coñecer algúns fenómenos dialectais do galego.

Literatura

- Coñecer as primeiras correntes da poesía da posguerra.
- Coñecer autores e analizar textos da poesía da posguerra.

•

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- Textos argumentativos: administrativos, xornalísticos e humanísticos.
- Linguaxe dos textos argumentativos.
- A solicitude.
- Vocabulario temático: as culturas.
- A composición e a parasíntese.
- A subordinación. Enlaces subordinantes.

- As parénteses, a raia e o guión.
- Uso de maiúsculas e minúsculas.
- Variedades xeográficas do galego: bloques e fenómenos lingüísticos.
- A poesía da posguerra en Galicia.

Procedementos

- Lectura e identificación de argumentos presentes nun texto.
- Elaboración dunha solicitude.
- Aplicación de termos sobre as culturas.
- Identificación de termos formados por composición e por parasíntese.
- Recoñecemento e clasificación de enlaces subordinantes.
- Aplicación das normas de uso das parénteses, da raia e do guión.
- Aplicación das regras de uso das maiúsculas e das minúsculas.
- Observación e análise de situacións que reflicten a realidade de uso do galego.
- Lectura e interpretación de textos da poesía galega da posguerra.

Actitudes

- Valoración da importancia dos textos argumentativos.
- Interese por empregar un léxico cada vez máis amplo e preciso.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Valoración da diversidade dialectal como un fenómeno máis de riqueza lingüística.

EDUCACIÓN EN VALORES

EDUCACIÓN MORAL E CÍVICA

As argumentacións do exercicio de expresión oral (a repartición da riqueza e o cambio climático) deben servir para reflexionar sobre dous problemas globais.

EDUCACIÓN PARA A CONVIVENCIA

Fomentar o respecto por fenómenos dialectais destacables, como son a gheada e o seseo; son proba da riqueza da lingua.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia fonolóxica – Identificar realización dialectais como o seseo e a gheada. • Competencia gramatical – Recoñecer oracións compostas por subordinación. – Identificar proposicións subordinadas e enlaces subordinantes. – Delimitar proposicións subordinadas e identificar relativos. – Identificar enlaces subordinantes e clasificalos en conxuncións, relativos e preposicións. • Competencia léxico-semántica 	<p>B. Competencia sociolingüística – Recoñecer e valorar positivamente as diferenzas xeográficas da lingua.</p> <p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia discursiva – Coñecer os tipos de textos argumentativos polo ámbito de uso. • Competencia funcional – Crear textos para defender unha tese. <p>D. Competencia estratéxica – Saber aplicar as técnicas de recoñecemento dos enlaces subordinantes. – Escribir unha solicitude.</p> <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA – Buscar, contrastar e elaborar información.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas coas culturas. – Identificar palabras compostas e parasintéticas. • Competencia ortográfica – Empregar as parénteses, o guión e a raia. – Xustificar o emprego das maiúsculas e das minúsculas en exemplos concretos de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> – Avaliar a creatividade dos propios traballos. 3. COMPETENCIA existencial – Reflexionar sobre a unidade e a variedade da lingua. 4. COMPETENCIA LITERARIA – Analizar e interpretar textos líricos.
---	---

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Identificar tipos de textos argumentativos.
- Planificar e elaborar unha solicitude.
- Explicar vocabulario relacionado coas culturas.
- Identificar palabras formadas por composición e por parasíntese.
- Aplicar as regras de uso das parénteses, da raia, do guión, das maiúsculas e das minúsculas.
- Clasificar enlaces subordinantes.
- Coñecer as variedades dialectais da lingua.
- Analizar textos poéticos da posguerra.

UNIDADE 7

A argumentación nos xornais

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Coñecer a argumentación nos medios.
- Recoñecer as características dos xéneros xornalísticos argumentativos.
- Preparar e realizar unha mesa redonda ou coloquio.
- Escribir unha carta á dirección.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coa economía.
- Coñecer a sinonimia.
- Diferenciar sinonimia total e sinonimia parcial.
- Definir subordinación substantiva e subordinación adxectiva.
- Coñecer as clases de proposicións subordinadas substantivas e as clases de proposicións subordinadas adxectivas.

Literatura

- Coñecer as primeiras correntes da poesía da posguerra.
- Identificar as liñas temáticas na poesía de Celso Emilio Ferreiro.
- Comprender a evolución dos poetas da Xeración das Festas Minervais.
- Coñecer autores e analizar textos da poesía da posguerra.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- A argumentación nos xornais: o artigo de opinión, o editorial e a carta á dirección.
- Características formais da carta á dirección.
- A mesa redonda.
- Vocabulario temático: a economía.
- A sinonimia.
- Subordinación substantiva e subordinación adxectiva.
- Clases de proposicións subordinadas substantivas e adxectivas.

Procedementos

- Lectura e clasificación dun texto xornalístico argumentativo.
- Realización dun coloquio.
- Elaboración dunha carta á dirección.
- Aplicación de léxico relativo á actividade económica.
- Identificación de termos que presentan sinonimia total e sinonimia parcial.
- Recoñecemento de proposicións substantivas.
- Clasificación de proposicións substantivas.
- Delimitación e clasificación de proposicións adxectivas.
- Lectura e interpretación de textos da poesía galega da posguerra.

Actitudes

- Valoración da importancia dos textos xornalísticos argumentativos.
- Interese por empregar un léxico cada vez máis amplo e preciso.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Valoración das obras literarias como fonte de entretemento e información.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none">• Competencia gramatical<ul style="list-style-type: none">– Identificar proposicións substantivas e especificar a súa función.– Identificar oracións en que as proposicións introducidas por se son substantivas.– Escribir oracións compostas con proposicións subordinadas substantivas que desempeñen unhas funcións determinadas.– Indicar en que casos o infinitivo forma parte dunha proposición substantiva e delimitala.– Delimitar as proposicións adxectivas contidas nunhas oracións, identificar relativos e antecedentes e especificar a	<p>B. Competencia sociolingüística<ul style="list-style-type: none">– Reflexionar sobre a función social dos xéneros xornalísticos.</p> <p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none">• Competencia discursiva<ul style="list-style-type: none">– Coñecer os tipos de textos xornalísticos argumentativos polo ámbito de uso.• Competencia funcional<ul style="list-style-type: none">– Crear unha carta para defender unha opinión. <p>D. Competencia estratéxica<ul style="list-style-type: none">– Saber aplicar as técnicas de recoñecemento das proposicións substantivas e das proposicións adxectivas.– Escribir unha carta á dirección.</p> <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA<ul style="list-style-type: none">– Buscar, contrastar e elaborar información.– Avaliar a creatividade dos propios traballos.</p> <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p>

<p>función do relativo.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sinalar os pronomes relativos dun texto e indicar o seu antecedente. • Competencia léxico-semántica – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas coa economía. – Identificar palabras sinónimas. <ul style="list-style-type: none"> – Sinalar casos de sinonimia total e parcial. 	<ul style="list-style-type: none"> – Valorar as iniciativas para combater a pobreza. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Analizar e interpretar textos líricos.
--	---

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Identificar tipos de textos xornalísticos argumentativos.
- Participar nun coloquio.
- Elaborar unha carta á dirección.
- Explicar vocabulario relacionado coa economía.
- Identificar homonimia total e homonimia parcial.
- Coñecer e clasificar as proposicións subordinadas substantivas e as proposicións subordinadas adxectivas.
- Analizar textos poéticos da posguerra.

UNIDADE 8

A prescrición

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Comprender o concepto de prescrición.
- Coñecer a estrutura característica dos textos prescritivos.
- Analizar un texto que inclúe prescricións.
- Explicar as normas dun deporte.
- Escribir un texto prescritivo.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coas enerxías renovables.
- Definir antonimia.
- Coñecer as proposicións subordinadas adverbiais propias.
- Diferenciar abreviaturas, siglas e acrónimos.
- Coñecer os principais grupos consonánticos.

Literatura

- Coñecer aspectos biográficos de Cunqueiro, de Blanco Amor e de Fole e as principais características das súas obras.
- Ler e analizar textos prosísticos de Cunqueiro, de Blanco Amor e de Fole.

CONTIDOS

Conceptos

- A prescrición. Os textos prescritivos.
- Estrutura dos textos prescritivos.
- A linguaxe dos textos prescritivos.
- Vocabulario temático: as enerxías renovables.
- A antonimia.
- A subordinación adverbial.
- Proposicións adverbiais propias: de tempo, de lugar e de modo.
- Abreviaturas, siglas e acrónimos.
- Grupos consonánticos.
- A prosa na década de 1950.

Procedementos

- Lectura e análise dun texto con contido prescritivo.
- Redacción de textos prescritivos.
- Aplicación de termos sobre as enerxías renovables.
- Identificación de termos antónimos.
- Recoñecemento de proposicións subordinadas adverbiais.
- Clasificación de proposicións subordinadas adverbiais propias.
- Distinción de abreviaturas, de siglas e de acrónimos.
- Aplicación da regra de uso dos grupos consonánticos.
- Análise e interpretación de textos prosísticos do período da posguerra.

Actitudes

- Valoración da importancia dos textos prescritivos.
- Interese por empregar un léxico cada vez máis amplo e preciso.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Valoración de textos literarios como produtos históricos e culturais.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia fonolóxica – Pronunciar correctamente determinados grupos consonánticos. • Competencia gramatical – Coñecer as clases de proposicións subordinadas adverbiais. – Diferenciar as clases de proposicións adverbiais propias. – Saber formar oracións con proposicións subordinadas adverbiais. • Competencia léxico-semántica – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas co campo das enerxías renovables. – Identificar e explicar termos antónimos. – Formar antónimos mediante procedementos gramaticais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competencia pragmática • Competencia discursiva – Recoñecer a meta e o programa dun texto prescritivo. • Competencia funcional – Elaborar unha normativa para un deporte e unhas regras de uso para un invento. – Diferenciar entre normas e ordes fronte a instrucións. • Competencia estratéxica – Interpretar as instrucións presentes nun texto prescritivo. – Estruturar de forma correcta as normas para xogar a un deporte. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Buscar e procesar información. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reflexionar sobre os valores da ecoloxía, a necesidade de desenvolver actitudes de compromiso, respecto e defensa da natureza.

<ul style="list-style-type: none"> • Competencia ortográfica – Identificar abreviaturas, siglas e acrónimos. – Escribir correctamente palabras con grupos consonánticos. 	<p style="text-align: center;">4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Analizar e interpretar textos literarios.
--	--

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Identificar e elaborar textos prescritivos.
- Explicar vocabulario relacionado coas enerxías renovables.
- Identificar termos antónimos.
- Recoñecer e analizar proposicións subordinadas adverbiais propias.
- Clasificar proposicións adverbiais propias.
- Distinguir abreviaturas, siglas e acrónimos.
- Empregar correctamente grupos consonánticos.
- Coñecer os condicionantes históricos e as características formais e temáticas da prosa da posguerra.

UNIDADE 9

A publicidade (I)

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Coñecer as características, os elementos e os recursos persuasivos da publicidade.
- Elaborar un anuncio publicitario.
- Locutar un anuncio publicitario.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coa publicidade.
- Diferenciar a hiperonimia e a hiponimia.
- Completar os coñecementos sobre a subordinación adverbial.
- Empregar correctamente por que / porque / porqué. Se non / senón. Con que / conque.

LINGUA E SOCIEDADE

- Coñecer a situación actual da lingua galega.
- Comprender os factores de normalización do galego.

Literatura

- Ampliar os coñecementos sobre a prosa da posguerra.
- Coñecer as características da prosa de Ferrín, Casares e Neira Vilas.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- A publicidade.
- Elementos do anuncio publicitario.
- A comunicación publicitaria.
- Vocabulario temático: a publicidade.

- A hiperonimia e a hiponimia.
- A subordinación adverbial impropia.
- Proposicións adverbiais impropias: condicionais, concesivas, causais, finais, comparativas e consecutivas.
- Por que / porque / porqué. Se non / senón. Con que / conque.
- O galego na actualidade.
- A prosa da posguerra (II).

Procedementos

- Análise dun anuncio publicitario.
- Elaboración dun anuncio publicitario segundo unhas pautas.
- Planificación e locución dun anuncio publicitario.
- Aplicación de termos relacionados coa publicidade.
- Análise de termos hiperónimos e de termos hipónimos.
- Clasificación de proposicións subordinadas adverbiais impropias.
- Aplicación das regras de uso de por que / porque / porqué; se non / senón; con que / conque.
- Reflexión sobre a situación actual do galego.
- Análise de textos pertencentes á prosa da posguerra.

Actitudes

- Curiosidade polo estudo dos mecanismos e dos recursos propios da lingua.
- Interese pola lectura e polo coñecemento da prosa da posguerra.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia gramatical <ul style="list-style-type: none"> – Recoñecer proposicións subordinadas adverbiais impropias. – Explicar a diferenza entre dúas proposicións subordinadas introducidas pola conxunción se. – Transformar oracións compostas coordinadas en oracións compostas por subordinación cunha proposición condicional. – Distinguir oracións consecutivas e comparativas. • Competencia léxico-semántica <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e empregar palabras e expresións do campo temático da publicidade. – Identificar hiperónimos e hipónimos. • Competencia ortográfica <ul style="list-style-type: none"> – • Empregar correctamente por que / porque / porqué; se non / senón; con que / conque. 	<p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia discursiva <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer elementos básicos da publicidade. – Interpretar a linguaxe persuasiva da publicidade. • Competencia funcional <ul style="list-style-type: none"> – Crear mensaxes con función persuasiva. <p>D. Competencia estratéxica</p> <ul style="list-style-type: none"> – Saber aplicar as técnicas de recoñecemento das proposicións subordinadas adverbiais impropias. – Aplicar elementos propios da publicidade á creación dun anuncio publicitario. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Coñecer a situación actual da nosa lingua para valorar os factores e as iniciativas necesarias para a súa normalización. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inferir o fondo crítico presente nun texto. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Explicar os temas e as características da prosa da posguerra.

B. Competencia sociolingüística	
--	--

- Identificar o perfil do destinatario e a intención nos textos publicitarios.
- Ser consciente da importancia dos factores de normalización.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Analizar anuncios publicitarios.
- Elaborar anuncios publicitarios.
- Explicar vocabulario da publicidade.
- Recoñecer termos hiperónimos e termos hipónimos.
- Analizar proposicións subordinadas adverbiais impropias.
- Recoñecer proposicións condicionais, concesivas, causais, finais, comparativas e consecutivas.
- Empregar correctamente por que / porque / porqué; se non / senón; con que / conque.
- Coñecer a situación actual do galego.
- Analizar textos da prosa da posguerra.

UNIDADE 10

A publicidade (II)

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Coñecer as clases de publicidade.
- Representar unha situación de conflito lingüístico.
- Planificar e elaborar unha mensaxe de correo electrónico.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coa comunicación.
- Coñecer o fenómeno lingüístico da homonimia.
- Saber analizar oracións sintacticamente.
- Identificar e analizar oracións compostas.

Literatura

- Explicar as condicións históricas en Galicia na época da democracia.
- Descubrir características formais e temáticas da poesía na actualidade.
- Analizar e interpretar poemas de autores da poesía galega actual.

CONTIDOS

Conceptos

- Clases de publicidade.
- Os fins da publicidade.
- A linguaxe publicitaria.
- Vocabulario temático: a comunicación.
- A homonimia.
- Sinopse da oración composta.
- Galicia na época da democracia.
- A transición da ditadura á democracia.

- A transición política en Galicia.
- A situación lingüística.
- A poesía na actualidade.
- O cambio de tendencia poética.
- Un síntoma de cambio. O Grupo Rompente.
- A poesía galega na década de 1980.
- A poesía galega na década de 1990.

Procedementos

- Análise de anuncios publicitarios institucionais.
- Adaptación dun anuncio publicitario ao medio radiofónico.
- Representación dunha situación de conflito lingüístico.
- Aplicación de termos sobre a comunicación.
- Identificación do significado de palabras homónimas.
- Identificación e análise de oracións compostas.
- Análise formal e temática de poemas galegos da década de 1980 e da década de 1990.

Actitudes

- Valoración reflexiva e crítica dos anuncios publicitarios.
- Interese pola produción de textos propios.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Interese pola lectura e interpretación de textos líricos.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia gramatical – Identificar e analizar sintacticamente oracións compostas. • Competencia léxico-semántica – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas co campo temático da comunicación. – Explicar o fenómeno lingüístico da homonimia. <p>B. COMPETENCIA SOCIOLINGÜÍSTICA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Explicar e valorar a función social dos anuncios publicitarios. – Identificar o perfil do destinatario e a intención nos textos publicitarios. – Ser consciente da importancia de respectar e valorar o noso idioma como riqueza cultural e identidade popular. <p>C. COMPETENCIA PRAGMÁTICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia discursiva – Coñecer as clases de publicidade 	<ul style="list-style-type: none"> – Explicar os trazos característicos da linguaxe publicitaria. • Competencia funcional – Adaptar unha mensaxe publicitaria ao medio radiofónico. – Planificar e redactar unha mensaxe de correo electrónico. D. Competencia estratéxica – Saber aplicar as técnicas de análise de oracións compostas. – Elaborar unha mensaxe publicitaria de acordo a uns parámetros determinados. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Avaliar a creatividade dos textos escritos propios. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reflexionar sobre as situacións de conflito lingüístico. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Explicar cales son as características temáticas e formais da poesía na actualidade.

de carácter ideolóxico.	
-------------------------	--

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Recoñecer as clases de publicidade e a súa linguaxe.
- Redactar unha mensaxe de correo electrónico.
- Explicar vocabulario relacionado coa comunicación.
- Explicar o fenómeno lingüístico da homonimia.
- Identificar, clasificar e analizar oracións compostas.
- Explicar trazos xerais da poesía na actualidade.

UNIDADE 11

As comunicacións laborais

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Coñecer textos de comunicación laboral útiles na sociedade.
- Realizar unha presentación persoal.
- Planificar e elaborar un currículo para entregar nunha entrevista de traballo.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coa formación académica.
- Explicar os conceptos de sentido literal e de sentido figurado.
- Recoñecer as características dos textos.
- Aplicar correctamente principios xerais de acentuación.

Literatura

- Coñecer as principais características da prosa na actualidade.
- Analizar e explicar trazos característicos da prosa na actualidade.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- As comunicacións laborais.
- A carta de presentación.
- O currículo.
- Vocabulario temático: a formación académica.
- Sentido literal e sentido figurado.
- O texto. Adecuación, coherencia, cohesión e corrección.
- A acentuación (I).
- A prosa na actualidade.
- Tendencias xerais da narrativa actual.

Procedementos

- Lectura, análise e interpretación dun texto.
- Elaboración dun currículo.
- Aplicación de termos sobre a vida académica.
- Explicación de usos literais e figurados dunha palabra.

- Aplicación de regras xerais de acentuación.
- Análise de textos e observación de trazos de conexión textual.
- Lectura e análise de textos literarios diversos.

Actitudes

- Interese pola produción de textos propios.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Interese pola adquisición de vocabulario como medio de mellorar a expresión.
- Actitude positiva pola lectura de textos literarios.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competencia fonolóxica – Recoñecer a posición das silabas tónicas e átonas das palabras para determinar a súa acentuación gráfica. • Competencia gramatical – Explicar se un conxunto de enunciados se pode considerar un texto. – Recoñecer e explicar os factores da adecuación. – Explicar as condicións de coherencia que debe cumprir un texto. – Identificar procedementos de cohesión. • Competencia léxico-semántica – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas co campo temático da formación académica. – Identificar palabras empregadas en sentido literal e en sentido figurado. • Competencia ortográfica – Empregar as regras de acentuación xerais e xustificar os casos. 	<ul style="list-style-type: none"> B. Competencia sociolingüística – Reflexionar sobre a función social das comunicacións laborais. C. Competencia pragmática • Competencia discursiva – Saber explicar cales son os bloques que compoñen a estrutura dun currículo. – Saber distinguir un texto dun conxunto inconexo de enunciados. • Competencia funcional – Elaborar un currículo para unha profesión. D. Competencia estratéxica – Recoñecer nun texto os factores de adecuación, as condicións de coherencia e os recursos de cohesión. <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Buscar información concreta na rede. <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> – Reflexionar sobre a importancia do currículo para optar a un posto de traballo satisfactorio. <p>4. COMPETENCIA LITERARIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – Analizar textos da prosa da actualidade.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Definir comunicacións laborais e distinguir os seus tipos.
- Planificar e redactar un currículo.
- Explicar vocabulario relacionado coa formación académica.
- Definir sentido literal e sentido figurado.
- Analizar as características dos textos.
- Aplicar as regras de acentuación de maneira correcta.
- Explicar características xerais da prosa na actualidade.

UNIDADE 12

O contrato

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Comunicación

- Coñecer as trazos característicos do contrato.
- Realizar unha entrevista de traballo.
- Preparar un contrato.

Estudo da lingua

- Ampliar e reforzar vocabulario relacionado coas relacións laborais.
- Definir palabra tabú e eufemismo.
- Identificar mecanismos de cohesión.
- Coñecer relacións gramaticais, léxicas e semánticas entre enunciados.
- Afianzar os coñecementos sobre as regras de acentuación.

LINGUA E SOCIEDADE

- Coñecer todas as linguas do Estado español.
- Analizar a vitalidade das linguas minorizadas do Estado español.

Literatura

- Coñecer a historia do teatro galego do século XX.
- Analizar textos de distintas etapas do teatro galego do século XX.

CONTIDOS ESPECÍFICOS

Conceptos

- O contrato. Estrutura.
- Vocabulario temático: as relacións laborais.
- Palabras tabú e eufemismos.
- Mecanismos de cohesión.
- Relacións gramaticais entre enunciados.
- Relacións léxicas entre enunciados.
- Relacións semánticas entre enunciados.
- A acentuación (II)
- Un estado plurilingüe.
- O teatro.

Procedementos

- Recoñecemento das características e estrutura do contrato.
- Planificación e recreación dunha entrevista de traballo.
- Redacción dun currículo.
- Aplicación de vocabulario sobre as relacións laborais.
- Análise de palabras tabú e eufemismos.
- Análise dos mecanismos de cohesión entre enunciados: relacións gramaticais, relacións léxicas e semánticas.
- Aplicación de regras de acentuación.
- Reflexión sobre a situación das linguas do Estado español.
- Lectura e interpretación de fragmentos teatrais.

Actitudes

- Interese pola produción de textos propios.
- Curiosidade polo estudo de mecanismos e recursos propios da lingua.
- Valoración das linguas do Estado español coma unha fonte de riqueza.
- Interese pola lectura de textos teatrais.

COMPETENCIAS QUE SE TRABALLAN	
<p>1. COMPETENCIA COMUNICATIVA</p> <p>A. Competencia lingüística</p> <ul style="list-style-type: none">• Competencia fonolóxica – Distinguir as vogais tónicas semiabertas e semipechadas.• Competencia gramatical – Explicar relacións gramaticais entre enunciados. – Identificar relacións léxicas entre enunciados. – Analizar a función dos marcadores do discurso nas relacións semánticas que se establecen entre enunciados.• Competencia léxico-semántica – Coñecer e empregar palabras e expresións relacionadas co campo temático das relacións laborais. – Recoñecer palabras tabú e eufemismos.• Competencia ortográfica – Empregar e razoar o uso da acentuación diacrítica. – Acentuar correctamente palabras compostas, adverbios en -mente, estranxeirismos e verbos unidos a un pronome.	<p>B. Competencia sociolingüística – Analizar e valorar a situación das linguas minorizadas no Estado español.</p> <p>C. Competencia pragmática</p> <ul style="list-style-type: none">• Competencia discursiva – Saber explicar o que é un contrato e as súas características estruturais.• Competencia funcional – Planificar e redactar unha entrevista de traballo. – Redactar un contrato. <p>D. Competencia estratéxica – Identificar e saber empregar mecanismos de cohesión. – Estruturar e elaborar un contrato.</p> <p>2. COMPETENCIA METACOGNITIVA – Avaliar a creatividade dos propios traballos.</p> <p>3. COMPETENCIA EXISTENCIAL – Reflexionar sobre o valor do traballo. – Valorar a situación das linguas minorizadas.</p> <p>4. COMPETENCIA LITERARIA – Explicar as características formais e temáticas de textos teatrais.</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESPECÍFICOS

- Definir contrato e a súa estrutura.
- Planificar e elaborar unha entrevista de traballo.
- Escribir un contrato.
- Explicar vocabulario sobre as relacións laborais.
- Definir palabra tabú e eufemismo.
- Identificar mecanismos de cohesión.
- Acentuar correctamente.
- Saber cales son as linguas do Estado español e coñecer a súa situación.
- Explicar trazos do xénero teatral.